

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

H/18818. számú

országgyűlési határozati javaslat

a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról

**Előadó: Dr. Lamperth Mónika
belügyminiszter**

Budapest, 2005. december

Az Országgyűlés

.../2006. (... ..) OGY

h a t á r o z a t a

a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról

Az Országgyűlés figyelemmel arra, hogy a sportolás kiemelkedően hozzájárul a népesség mentális és fizikai egészségi állapotának javításához, és sajátos funkciói révén eszköz az egészséges társadalom megteremtéséhez, a közösségi kapcsolatok fejlesztéséhez, a népesség gazdasági aktivitásának előmozdításához, a nemzeti értékek, és az önbecsülés erősítéséhez, valamint az esélyegyenlőség megteremtéséhez és javításához, a következő határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés elfogadja a határozat *mellékletét* képező „Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia” című stratégiai programot (a továbbiakban: Sportstratégia).

2. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy

a) tevékenységében érvényesítse a Sportstratégiában elfogadott, a sport egyes területeire vonatkozó cselekvési célkitűzéseket, és az azokhoz rendelt megvalósítási koncepciókat;

b) évente cselekvési programban gondoskodják a megállapított célok és prioritások megvalósításának eszközrendszeréről, valamint az ahhoz rendelt finanszírozási forrásokról a felelősök pontos megjelölésével;

c) évente – első alkalommal az Országgyűlés 2007. évi őszi ülészakán – tájékoztassa az Országgyűlést a Sportstratégia megvalósulásáról.

3. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti a testnevelés és a sport megújításának koncepciójáról szóló 24/1993. (IV. 9.) OGY határozat.

Melléklet a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló
/2005. (... ..) OGY határozathoz

SPORT XXI. NEMZETI SPORTSTRATÉGIA

A magyar sport jövője érdekében az állam, az önkormányzatok, valamint a civil szféra együttműködésével megvalósítandó legfontosabb célkitűzések:

- 1. Megteremteni az élethosszig tartó rendszeres mozgás, sportolás, valamint a mindennapos testedzés, testmozgás, testnevelés személyi, létesítménybeli, jogi és gazdasági feltételét, hogy az emberek akarjanak és tudjanak rendszeresen sportolni, hiszen élhető Magyarország megteremtése csak egészséges társadalommal képzelhető el.*
- 2. Megteremteni a sportbarát jogi környezetet Magyarországon. Érdekeltté tenni a gazdaság szereplőit a sport, a sportolók, a sportolás, a sportcélú beruházások támogatásában, hogy a sport Magyarországon is a gazdaság integrált ágazatává váljon.*
- 3. A sportot egységes eszkékként kezelni, mint a prevenció, mint a társadalom önszerveződésének, mint az esélyegyenlőségnek, mint a versenyképes munkaerő újratermelésének, mint az ország önbecsülésének egyik leghatékonyabb eszközét.*
- 4. Valódi értékrend megteremtése a sportban. Újra értékékké tenni a tisztességes munkát, a tiszta eszközökkel elért eredményt, a sportszerű viselkedést, a szakértelmet, az akaratot. Példaképek állítása a gyerekek, a fiatalok elé a valós értéket jelentő, teremtő sportcsillagok személyében.*
- 5. Átlátható, tiszta, szakmailag megalapozott és tervezhető viszonyok megteremtése a sportban. Ennek érdekében el kell készítenie valamennyi sportágnak, meghatározott rendszer alapján a rövid, a közép és hosszú távú sportágfejlesztési tervét.*
- 6. A sport egész szellemiségének, szükségszerűen a szakemberképzés és sporttudomány tartalmának és tematikájának megújítása.*
- 7. Egy erős, sportoktatással foglalkozó intézményhálózat feltételeinek megteremtése, melynek legerősebb elemeként létesüljön a sportszakember-képzésnek, továbbképzésnek és sporttudománynak egy multidiszciplináris központja, az önálló Magyar Testnevelési Egyetem (a továbbiakban: MTE) és az Országos Sportegészségügyi Intézet (a továbbiakban: OSEI) szakmai és infrastrukturális hátterére támaszkodva.*

8. *Megteremteni a jogi, igazgatási és finanszírozási feltételét annak, hogy a helyi (regionális, megyei) szervezetek és önkormányzatok hatékonyabban vehessenek részt a sport helyi igazgatásában és szervezésében, továbbá, hogy sportszolgáltatási formák kínálata bővílhessen területükön.*
9. *Az állami költségvetés sportra fordított részaránya a gazdaságpolitikai célkitűzések figyelembe vételével, hosszú távon érje el az EU tagországok sporttámogatásának átlagát.*
10. *Értékeink megtartása mellett egyszerűsíteni a sportirányítás szervezeti struktúráját a valós céloknak és feladatoknak megfelelően, annak érdekében, hogy szervezetek az egészséges eszkézként kezelt magyar sportot szolgálják.*
11. *A sportlétesítmények korszerűsítése és akadálymentesítése mind a versenysport mind pedig a sportrekreáció területén alapvető feladat. A tudatos beruházási politikával alkalmassá kell tenni az országot a legjelentősebb sportágak világversenyeinek, esetleg az olimpia és paralimpia megrendezésére, mely folyamat egyben a lakosság sportolási lehetőségeit is növeli.*
12. *A sportiskolai rendszernek mint az utánpótlás-nevelés, és -képzés bázisának újraépítése, a finanszírozási rendszer feltételeinek biztosítása.*
13. *Ajánlás és támogatás útján elősegíteni a tanulók fizikai állapotának fejlődését évente mérő, összehasonlítható fizikai próbarendszer létrejöttét és működését.*
14. *Azon közös területek és kapcsolódási pontok megtalálása, amelyeken keresztül a sport részévé válhat az EU támogatási rendszer kedvezményezett köreinek.*
15. *Meghatározni a sport valamennyi területén az állam feladatait. Az egyesületek, a szakszövetségek az általuk elkészített, a társadalom számára fontos fejlesztési tervek megvalósításának támogatása. Világos, tervezhető, a sportágak meghatározott körére vonatkozó állami támogatási rendszer kialakítása annak érdekében, hogy Magyarország a nemzetközi szinten végbemenő sportági átstrukturálódás ellenére is a világ versenysportjának élvonalába tartozzon, továbbá azért, hogy megvalósulhasson az állami források leghatékonyabb felhasználása.*
16. *Elősegíteni, hogy a sport általános és speciális rendszerében, megújulásában és megvalósításában azonos megítéléssel és ranggal integrálódjon a megváltozott fizikai-, értelmi képességű, szervi, érzékszervi, valamint más fogyatékos személyek sporttevékenysége. Megteremteni az ezen személyek sportolásához szükséges egyedi feltételeket, támogatni az integrációt biztosító sportolási lehetőségeket, tereket és klubokat, valamint jelenjenek meg az integrációt segítő képzések, továbbképzések.*

I. A SPORT HELYZETE A MAI MAGYAR TÁRSADALMI- ÉS GAZDASÁGI KÖRNYEZETBEN, VALAMINT EURÓPAI UNIÓS VONATKOZÁSAI – HELYZETKÉP

A sport sajátos funkciói révén eszköz lehet számos társadalmi-gazdasági cél eléréséhez, illetve kapcsolódik azok területeihez. Jelenlegi helyzete ezért nem önmagában, hanem környezetében, a társadalmi és gazdasági helyzetében került vizsgálatra.

Az Európai Sport Charta megfogalmazása szerint „Sport minden olyan fizikai tevékenység, amely esetenként vagy szervezett formában a fizikai és szellemi erőnlét fejlesztését szolgálja, társadalmi kapcsolatok teremtése vagy különböző szintű versenyeken elérendő eredmények céljából”.

A sport társadalmi-gazdasági szerepe

Ideális esetben a sportolás fontos szerepet játszik a fizikai és mentális egészség megőrzésében, az egészségtudatos magatartás kialakításában. Életvezetési technikák és módszerek közvetítője, a *nevelés* eszköze, mely játékos formában vérteti fel megoldási készletekkel az ifjúságot, illetve lehetőséget nyújt az egyén önmegvalósítására. Lényeges szerepet tölthet be a *családi és társadalmi kötelek erősítésében*, miközben *kulturált szabadidő-eltöltési*, szórakozási lehetőséget biztosít, pihenést, örömforrást és élvezetet nyújtó hasznos időtöltés, továbbá gyakorlati eszköze lehet a *hátrányos helyzetű* csoportok felzárkóztatásának. A sport nemzetközi eredményei hozzájárulnak a nemzeti *önbecsüléshez* és büszkeséghez, a látványsportnak pedig az *üzleti* funkciója fontos.

A sport Európai Uniós vonatkozásai

Az Európai Unió forrásokkal közvetlenül a sportot nem támogatja, azonban támogat olyan társadalmi célokat, melyek eléréséhez a sport eszközként felhasználható (mint esélyegyenlőség, társadalmi kohézió stb.). Az Európai Unió népegészségügyi programja például fontos szerepet szán a lakosság testedzése fokozásának, elterjesztésének. Ezek a célok egyre inkább megjelennek a sportpolitika tervezési munkálatai során, elsősorban magától értetődő jelentőségük miatt, továbbá, mert a sport így meg tud felelni az európai uniós elvárásoknak, mely lehetőséget teremt erőforrások bevonására is. Az EU tervezési fázisainak megfelelően Magyarország jelenleg készíti a 2007-2013-ig szóló fejlesztési tervét, az Európa Tervet, melyhez a sportpolitikának és sportirányításnak is kapcsolódnia kell.

A sport gazdasági vonatkozásai

A „sportgazdaság” becsült árbevétele¹ jelenleg évi 350 milliárd forint, mely a korábbi évekhez viszonyítva piacbővülést mutat. A sportágazat ezzel nettó költségvetési

¹ Jelen értelmezés szerint a sportgazdaságot a sporttal foglalkozó vállalkozások (*sportvállalkozások*, *sportcikk kereskedők* és *sporteszközgyártók*) közül a társasági adóbevallást benyújtók alkotják. (A sportról szóló 2004. évi I. törvény szerint sportvállalkozásnak csak az a vállalkozás minősül, amelynek cégjegyzékébe bejegyzett főtevékenysége sporttevékenység.)

befizető. Az ágazatban tevékenykedők ugyanakkor nem tudnak igénybe venni sportot ösztönző érdemi adókedvezményeket.

Piaci viszonyok között leginkább veszteséges tevékenységnek mondható egyes nagyméretű sportlétesítmények üzemeltetése. E téren a veszteségek átvállalása az állam, illetve az önkormányzat részéről a sportélet fenntartását segíti elő az adott településen.

A sport megítélése, helyzete a magyar társadalomban

A sport általános megítélése pozitív, a társadalom véleménye szerint kiemelkedő fontosságú a sport minden területe, az iskolai testnevelés, a rekreációs sport – beleértve a diáksportot –, valamint a versenysport. Az egyes területek finanszírozásának elbírálásakor a közvélemény egyértelműen a gyermekek sportolását helyezi előtérbe. Szintén nagy jelentőséggel bír az egészségmegőrzés szerepe, így a rekreációs sportnak az egészségmegőrző programban betöltött szerepe.

A társadalmat büszkeséggel tölti el az élsport eredményessége, miközben a sportban való aktív részvétel szempontjából Magyarország gyengén – a vizsgált európai országok mögött – szerepel, a sportolás elenyésző mértékben számít a szabadidő eltöltési módjának.

I. 1. A sport egyes területeinek jelenlegi helyzete

1. Iskolai testnevelés és diáksport

A gyermekkori sportolás bizonyítottan pozitív hatással van a felnőttkori sportolási hajlandóságra, az iskolai testnevelés és diáksport jelentősége tehát a korosztály fogékonyságában rejlik. A másfél millió diák nagy többsége kizárólag iskolai keretek között, a testnevelés órán, illetve a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon végez rendszeres testmozgást. Itt lépnek be tehát a rendszerbe a jövő sportolói, sportfogyasztói. Itt kell egyaránt megalapozni a gyermekek fizikai kondícióját, megszerettetni a sportot, valamint tudatosítani a sportos, egészséges életmód fontosságát.

A testnevelés óra elsődleges célja a gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése, megfelelő fizikai kondíciójának megteremtése, miközben a diáksport foglalkozások rekreációs célokat szolgálnak, élvezetes sportolási lehetőséget biztosítanak. Sajnálatos tény azonban, hogy a gyermekek 75%-a kizárólag a testnevelés óra keretében végez rendszeres testmozgást, mely nem alkalmas minden, a korosztály szempontjából jelentős feladat ellátására. Nem tudatosítja kellőképpen az egészséges életmód fontosságát, nem kiemelt célja a sportolás pozitív élményeinek biztosítása és a sportolás megszerettetése, illetve nem kap megfelelő hangsúlyt az életen át tartó rekreációs sporttevékenység jelentősége.

A diáksport jelenleg leginkább a diákolimpia foglalkoztatási és versenyrendszerében tükröződik. A diákolimpia versenyrendszerében a diákok mindössze 19%-a vesz részt. Sportegyesületi keretek között, a szövetségi versenyrendszerben 90 ezer 18 éven aluli versenyengedéllyel rendelkező versenyző sportol, vagyis a diákok csupán 6%-a. A két rendszerben résztvevők között nagy az átfedés, azaz nagyszámú igazolt versenyző indul a diákolimpián is.

Az életkor emelkedésével csökken a sportolási intenzitás. A magyar serdülők nemzetközi viszonylatban is nagyon keveset mozognak, melynek következtében állóképességük is romló tendenciát mutat. Ennek elsősorban szocio-kulturális okai vannak. Míg korábban a sport „konkurenciája” csupán a továbbtanulás volt, mára számtalan szabadidős tevékenység miatt kevesebbet mozognak a diákok (mozi, számítógép, televízió, pláza stb.). Az igazolt sportoló fiatalok fizikai állapota is romlott az elmúlt években. Ezt a szakemberek a korai sportági specializációnak tulajdonítják, mely felváltotta az általános fizikai alapozást.

2. Rekreációs sport

Az embereknek fontos az egészségük, tisztában vannak azzal, hogy a sport pozitív hatással van az egészségi állapotra, mégsem tesznek azért, hogy egészségük megőrzése érdekében sportoljanak. Elsődlegesen a szabadidő hiányára hivatkoznak, ugyanakkor a szabadidő eltöltésekor a sportolás nem élvez prioritásokat, szemben például az otthoni TV-nézéssel. A felnőtt népesség csupán 16%-a végez sporttevékenységet, ha azonban szűkebb értelemben vesszük a sportolást (min. heti 2 alkalom és min. fél óra alkalmanként), akkor a felnőtt népesség mindössze 9%-a sportol.

A jelenleg nem sportolók 38%-a szeretne sportolni, mely egy 900 ezer fős mozgósítható, megerősítésre és lehetőségre váró potenciális sportolói réteget jelent.

A rekreációs sporttevékenységet végzők (szabadidő-sportolók) nagy része nem szervezeti keretek között, hanem egyénileg, családban, valamint baráti társaságban, illetve létesítményhez nem kötötten, közterületen, a szabadban, valamint otthon a lakásban szokott mozogni. Jelenleg még a népesség alacsony hányada képes megfizetni az utóbbi években fejlődésnek indult specializálódott szolgáltatók (pl. fitness terem, squash pálya) által nyújtott sportolási lehetőségeket.

Szintén probléma, hogy a munkaadók még nem kellő mértékben ismerték fel azt, hogy a munkavállalók egészségének megőrzése közös érték, amelynek fontos eszköze lehet a rekreációs sporttevékenység.

3. Versenysport, utánpótlás-nevelés

Az eredményes versenysport elsősorban a nemzeti öntudat erősítése és a példamutatás szempontjából fontos, továbbá a látványsportok esetében a szórakoztató és üzleti funkciója miatt. A magyarok közel 90%-a büszke a magyar sportolók sikereire.

Jelenleg Magyarországon a versenysportot az olimpia-centrikusság jellemzi. Az Olimpia a nemzeti öntudat erősítésén túl az olimpiai eszme terjesztése, példaképek állítása miatt is kiemelkedő jelentőségű. Magyarország az Olimpia eddigi történetében összesen 463 érmet szerzett, valamint 437 helyezést ért el. Hazánk eredményességét összehasonlítva más országokkal elmondható, hogy az olimpiákon stabilan a legjobb hat között szerepel, amennyiben az érmek számát az országok mérete és gazdasági helyzete alapján arányosítjuk. A száztíz éves Magyar Olimpiai Bizottság meghatározó szerepet tölt be a magyar sportéletben, az olimpiai felkészülésben, az Olimpián való részvétel biztosításában. A sportban a legjelentősebb világesemény az Olimpia, melyen több, mint 200 ország versenyzői vesznek részt, melyet alátámaszt a világszerte megnyilvánuló óriási média érdeklődés. Az Olimpia programja és annak változása pedig szoros összefüggésben van az egyes sportágak fejlődésével.

Hazánkban a versenyengedéllyel rendelkező sportolók száma körülbelül 200 000 fő, melynek mintegy fele gyermek. A legnépszerűbb, legnagyobb közösségteremtő hatással bíró, legtöbb gyermeket és felnőttet megmozgató sportágak nemzetközi szinten is a labdajátékok. A hazai hagyományokkal rendelkező hat labdajáték (jégkorong, kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda, vízilabda) versenyengedéllyel rendelkező sportolóinak száma összesen mintegy 138 000 fő.

A sportági szövetségek feladatainak ellátásához szétosztott, a sportágaknál összegszerűen megjelenő állami támogatások összege 2003-ban 4 milliárd forint volt. Az egy főre jutó támogatás összegének szórása sportáganként jelentős, 3 000-300 000 Ft/fő támogatás között mozog.

A versenysport eredményességének fenntartása, illetve növelése érdekében, az egységes utánpótlás-nevelési koncepció kidolgozására és végrehajtására létrejött központi intézet a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet (NUPI). Az utánpótlás-nevelés céljainak megfelelően jelenleg két program működik. A széles tömegbázis megteremtését biztosító Sport XXI. Utánpótlás-nevelési Programban 70-75 ezer gyermek vesz részt, a tehetséggondozásra létrehozott Heraklész Programban pedig 1 300 tehetséges sportoló, illetve 112 edző. Az utánpótlás-nevelésből kieső, a versenysportból lemorzsolódó gyermekek sportolási lehetősége nem biztosított, azaz az átjárás a rekreációs sport irányába jelenleg megoldatlan.

A fogyatékos személyek sportja eszköz kell legyen a társadalmi integrációjukban. Az integráció egy hosszabb folyamat eredménye, melyben érintett és érdekelt a társadalom minden tagja, a fogyatékos személyek és az épek egyaránt.

A fogyatékos személyek sportjában – éppúgy mint az épek sportjában – a versenyengedéllyel rendelkező sportolók esetében beszélünk hazai szinten versenysportról, számuk jelenleg hazánkban 3000 fő körül mozog. A fogyatékos emberek hazai versenyeit többnyire fogyatékos-specifikus sportszövetségek és tagszervezeteik rendezik, egyes sportágakban azonban az épek versenyrendszerében is megjelennek fogyatékos sportolók. A sport ezen területén nemzetközi tendencia a sportági integráció, melyre Magyarországon is hajlandóság mutatkozik.

A fogyatékos személyek sportjában két fő irány van kibontakozóban, egyrészt a versenyorientált, elitsport jellegű sport, másrészt a leginkább szabadidősport jellegű, azonban szintén nemzetközi versenyeket is rendező egyéb sérülés-specifikus mozgalmak.

A fogyatékos személyek nemzetközi versenyrendszerei között vannak kvalifikációs (mint például paralimpia mozgalom) és benevezéses versenyek. Nemzetközi versenysport eseményeknek azok tekinthetők, melyek versenysorozaton alapuló, folyamatos versenyzést igénylő nemzetközi események, éppúgy mint az épek sportjában. Az egyéb események elsősorban szabadidősport jellegű sportok versenyei.

Az állam fenntartja a példaértékű jutalmazási rendszert, mely elismerésben és megbecsülésben részesíti a kiemelkedő eredményeket elért sportolókat és szakembereket.

I. 2. A sportot befolyásoló egyes mozgatórugók helyzete

Vannak bizonyos kulcsfaktorok, melyek befolyásolják a sportpiac aktivitásának irányait, a sportszféra szereplőinek viselkedését. Ezen mozgatórugókat változtatva lehetséges a célok megvalósítása.

1. Létesítményhelyzet

Általánosságban kijelenthetjük, hogy a települések, illetve a sportágak nagy része jelentős létesítmény gondokkal küzd. A sportszféra szereplőinek egyöntetű véleménye, hogy Magyarországon a sportlétesítmény-ellátottság – mind a létesítmények számát, mind állapotát tekintve – katasztrofális helyzetben van, ugyanakkor kulcsfontosságú kérdés a sportolási terek létének megoldása.

Nagy hiány mutatkozik az iskolai tornatermek terén. Az 5500 általános- és középiskola közül 600 nem rendelkezik sportcélra alkalmas fedett létesítménnyel. Másik nagy problémát jelent az uszodák hiánya, hiszen 34 kistérségben egyáltalán nincsen uszoda, 91 kistérségben nincsen fedett uszoda, ebből 15 kistérségnek a népessége meghaladja az 50 ezer főt. A téli sportok hátrányos helyzetét pedig jól mutatja, hogy jelenleg csupán 17 műjégpálya üzemel az országban, melyből mindössze 9 a fedett.

A sportélet a sportlétesítmények hiánya miatt a kistelepüléseken a legkevésbé biztosított. A nagyobb városok szintén létesítmény ellátottsági problémákkal küzdenek, városonként más-más funkciójú létesítmény problémája megoldatlan.

A versenysport centrumai, azaz az Olimpiai Központok jelenlegi minőségi és felszereltségi állapota katasztrofális, egyes létesítmények műszaki állapota csupán 22–25%-os. Továbbá, jelenleg egyetlen az UEFA előírásoknak maradéktalanul megfelelő stadion sincs az országban, mely alkalmas lenne világvb rendezésére.

A sportlétesítményekre általánosságban jellemző magas működési költségek miatt nagy szerep hárul az önkormányzatokra, valamint szükséges egy korszerű finanszírozási rendszerben (PPP konstrukció) a magántőke bevonása.

2. Finanszírozási rendszer

Az Európai Unió országaival összevetve – Magyarországon a sport alulfinanszírozott. A sportba fektetett egy főre jutó állami és önkormányzati támogatások, szerencsejátékból származó és szponzori bevételek jelentősen elmaradnak az európai átlagtól. A legszembetűnőbb eltolódás, hogy az Európai Unió 15 régi tagállamának átlagában az állami és a szponzori bevételek közel azonos arányban szerepelnek, míg Magyarországon az egyébként is alacsony állami támogatásoktól is messze elmarad a magántőke szerepe. Szintén eltérés, hogy Magyarországon a szerencsejáték bevételeiből mind relatív, mind abszolút értékben aránytalanul kevés kerül visszaforgatásra a sportba.

3. A sport szervezetrendszere

A sport szervezeti felépítése túlstrukturált, a szükségesnél több a szervezeti lépcső és egység. A sportirányítást tagolt, de nem decentralizált szervezeti felépítés jellemzi, az egyes területeken egy-egy központi köztestület működik. Ezzel összefüggésben a sport egyes területeire (szabadidősport/rekreációs sport, versenysport, olimpiai és paralimpiai sportágak, fogyatékos személyek sportja) tagolódik, miközben nem biztosított közöttük az átjárás. A jelenlegi jogi-gazdasági környezet nem támogatja az integrációt, azt, hogy például egy sportági szövetség karolja fel a rekreációs sportot, illetve a fogyatékos személyek sportját.

Valamennyi szintet a vertikális és horizontális kommunikáció nehézségei, és az együttműködés hiánya jellemzi. A finanszírozás átláthatósága és ellenőrizhetősége így elmarad az ideális állapottól, a források hatékony felhasználásának garantálása és ellenőrzése nem kellően részletes. A sok szervezet összességében nagyszámú apparátussal és aránytalanul magas működési költséggel tevékenykedik. Az eddigi finanszírozási és igazgatási rendszer is a piramis csúcsát támogatta, ami az alacsonyabb szervezeti egységek függőségét eredményezi.

Központi szervezeti és irányítási rendszer

A központi sportirányítást, a paternalista gondoskodást elváró sportszféra „pénzosztónak” tekintette. Ennek oka többek között a régi rendszerben kialakult magatartásformák, az állami feladat pontos meghatározásának tisztázatlansága, valamint a sport egészének alulfinanszírozottsága.

A jelenlegi tagolt szervezeti struktúra konzerválja a sport területeinek elkülönülését. Külön köztestülettel rendelkezik a szabadidősport (Nemzeti Szabadidősport Szövetség), a fogyatékos emberek sportja (Fogyatékosok Nemzeti Sportszövetsége), valamint a versenysport (Nemzeti Sportszövetség), továbbá az olimpiai sportágak

(Magyar Olimpiai Bizottság), valamint a paralimpiai sportok (Magyar Paralimpiai Bizottság). Együttműködés helyett a rivalizálás jellemző. A finanszírozási rendszer pedig manifesztált hatalmi helyzetbe hozta a köztestületeket, kényszerítve az alacsonyabb szervezeti egységeket a belépésre, mert egyébként támogatásuktól estek volna el.

Az állami támogatási rendszert kiegészítve két közalapítvány tevékenykedik. Egyik a rekreációs sport támogatásának, a sportosztályok rendszer működtetésének feladatait látja el, másik a kiemelkedő sporteredményeket elérő nyugdíjasok és özvegyeik, és az eredményekben közreműködő sportszakemberek erkölcsi és anyagi megbecsüléséről gondoskodik.

A szövetségek egy része mindennapi működési és anyagi problémákkal küzd. Többségüket a koncepció nélküli működés jellemzi, nem rendelkeznek fejlesztési stratégiákkal, illetve operatív tervekkel. Ezek kidolgozásához és különösen a végrehajtásukhoz nincsenek meg a személyi, tárgyi és anyagi feltételeik. Az általános érdekképviselő helyett sokszor csak a „csúcs” érdekeit képviselik, az alsóbb szintek kiszorulnak. Egyes jól működő szövetségek az állami támogatások mellett a magánszférából is képesek a tevékenységükhöz jelentős forrásokat bevonni. Ezen szövetségek esetében az állami támogatás aránya 8–10%, míg az állami támogatást leginkább elváró, hatékony működésre képtelen szövetségek esetében a támogatás a teljes bevétel 80–90%-át is kiteszi. Egyes szövetségek feladataikat magas működési és személyi költségekkel látják el. Erre átlagosan a teljes kiadások 36%-át fordítják, azonban ez esetenként meghaladhatja a 60, sőt 80%-ot is, miközben kevés a fejlesztésre, programra fordított pénz.

Területi sportigazgatás és szervezés

A közigazgatási rendszernek megfelelően, jelenleg országos-megyei-települési tagozódás van. Az önkormányzati törvény értelmében a települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében többek között a sport támogatása, melyet a sporttörvény a feladatok felsorolásával részletez. Jelenleg ehhez nincs kötött felhasználási állami normatíva, a nem kötelező feladatok ellátása pedig az önkormányzati testülettől függ.

A központi sportirányítás rendszeres kapcsolatot tart a megyei, valamint a megyei jogú városok sport-szakigazgatási egységeivel. A sportban a regionális és kistérségi szint jelenleg csupán informálisan, alkalomszerűen működik.

Gyakorlati sportszintér

A szervezeti struktúra alsó szintjén a sportolás valódi színterét képező egyesületek találhatók. Itt valósulhat meg leginkább az integráció a sport egyes területei között, hiszen léteznek olyan egyesületek, melyek egyaránt otthont adnak a diáksportnak, az utánpótlás-nevelésnek, illetve a versenysport mellett a rekreációs sportnak is. A fogyatékos sportolók integrációjának kérdése a legkevésbé megoldott.

A gazdasági és jogi környezeti változások az egyesületek alkalmazkodását indították el az utóbbi években, melynek eredményeként a sok szakosztályos nagyegyesületek megszűnőben vannak, helyükre, a néhány szakosztályt működtető egyesületek lépnek.

Az egyesületi szféra igen heterogén. A sportági szakszövetségeknél bejegyzett sportegyesületek száma 12 év alatt harmadára csökkent, így jelenleg a számuk 1500, ezzel szemben nőtt a versenyrendszerben nem szereplő egyesületek száma. Jelenleg 7500 bejegyzett sportegyesület van Magyarországon. Az egyesületből átalakult sportvállalkozások (gazdasági társaságok) száma ma közel 100-ra tehető, melyek jellemzően csapatsportágakban tevékenykednek, a sportág látványsport jellegét kívánják kihasználni.

II. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

A Nemzeti Sportstratégia víziója egy ideális, távoli jövőképet vázol fel, célrendszere pedig azt az elérni kívánt állapotot jelenti, amelyet a következő években a sportpolitika eszközrendszerének a felhasználásával szükséges elérni.

II. 1. A sportstratégia megfogalmazott jövőképe

Abban az esetben tekinthető sikeresnek a sportstratégia megvalósítása, amennyiben 2020-ban, a sport akkori állapotának értékeléséről a következő megállapítások fogalmazhatók meg:

Elértük, hogy teljesült a mottó: „Mi magyarok sportnemzet és sportoló nemzet vagyunk”.

Sportnemzet vagyunk, hiszen nemzetünk büszke élsportunkra, a hagyományos sportágakban változatlanul sikeresek vagyunk, és eredményességünk folyamatosan javul a feltörekvő sportágakban is.

Sportoló nemzet vagyunk, hiszen erőteljesen nőtt a testmozgást rendszeresen végzők száma valamennyi társadalmi rétegben, különös tekintettel a nappali képzést elhagyók, a családalapítók, az idősek és a hátrányos helyzetűek körében.

A gyermekek igénylik az iskolai testnevelés órákat és örömmel vesznek részt rajta, lehetőségük van a délutáni sportfoglalkozásokon a sportágak közötti válogatásra, a

diákolimpia pedig magas színvonalon szervezett, izgalmas, a gyermekek számára még inkább vonzó versennyé vált, ahol a részvétel dicsőséget jelent.

A sport területén is elterjedt a szolgáltatás-központú szemlélet, minél jobb minőségi kínálatot igyekeznek biztosítani mind a versenysport, mind a rekreációs sport terén.

Az emberek belső igényévé vált, hogy az egészségük megőrzéséért aktívan tegyenek.

Mindenki, aki szeretne sportolni, a lehetőségek széles választékát találja.

A sportolni vágyók számára a sportlétesítmények hozzáféréseinek biztosításával megteremtettük a sport funkcióinak kiteljesedését. A tudatos fejlesztéspolitikának köszönhetően pedig képesek vagyunk nagy világeseményeket rendezni.

A sportélet szervezeti rendszerében, horizontális és vertikális színterein integrált körülmények között is képesek sportolni a fogyatékos személyek, elősegítve így a társadalmi integrációjukat.

A rendszeresen testmozgást végzők száma és a sportolás gyakorisága egyaránt meghaladja az EU átlagot.

Mindezek eredményeként a mozgásszegény életmódból származó költségek radikálisan csökkentek, mely erőteljesen hozzájárult az érezhető társadalmi-gazdasági fellendüléshez.

II. 2. A sportpolitika társadalmi céljai

A sport széleskörű hatásai miatt jelentős eszköz lehet számos társadalmi-gazdasági cél eléréséhez.

1. Egészséges társadalom: Bizonyított, hogy a rendszeres testedzés életkortól függetlenül közvetlen pozitív hatással van az egészségi állapotra és a közérzetre. Hazánkban magas a dohányzásból, egészségtelen táplálkozásból és mozgáshiányból fakadó betegségek aránya. A sportolók körében ugyanakkor kisebb mértékben jelentkeznek a kóros stresszterhelés tünetei, alvászavarok, fejfájás, kevesebb a káros szenvedéllyel élők száma, kisebb a szív- és érrendszeri betegségben, anyagcsere-betegségekben szenvedő betegek aránya. Cél tehát, a népesség egészségi állapotának javítása a sport segítségével, minél szélesebb rétegek mozgósítása, hogy az egészség megőrzése érdekében növeljék sportaktivitásukat. Fontos feladat továbbá a már megromlott egészségi állapotúak bevonása rehabilitációs célból. Nemcsak az egyének életminőségét javító hatással járna, ha a sport jelentősebb szereppel bírna, hanem kézzelfogható pénzügyi előnyöket is kínál a betegség-kezelési kiadások terén elérhető megtakarítások révén. A népesség egészségi állapotának javítása csökkentené a termelés kiesést, a táppénzkifizetéseket, a gyógyszer vásárlására fordított összegeket is. Ahogy azt az ENSZ égisze alatt a sportért felelős miniszterek konferenciája is megállapította, a fizikai aktivitásba fektetett 1 dollár 3,2 dolláros megtakarítást jelent az egészségügyi kiadások terén.

2. Harmonikus társadalom, a közösségi kapcsolatok fejlesztése: Mivel a sport kedvező esetben a közösségek életében meghatározó szerepet tölthet be, cél a szabadidő tartalmas eltöltésére lehetőséget nyújtó közösségi terek kialakítása, a baráti, társasági és családon belüli kapcsolatok fejlesztése a sport eszközével, tartalmas családi sportprogramok kínálatának bővítésével. Továbbá a sport nevelő erejénél fogva

alapvető segítő eszköz a bűnmegelőzés és a kábítószer-használat elleni küzdelemben, az integrált sport megvalósulása esetén pedig különösen alkalmas a másság, a fogyatékosok széles körű elfogadtatására.

3. A népesség gazdasági aktivitásának előmozdítása: A sport közvetlen és közvetett pozitív hatással bír mind a fiatalok tanulási képességére, mind a foglalkoztatottak termelékenységére. Az aktív korúak produktivitásának növelését, valamint a munkaerő-kiesés arányának csökkenését eredményezhetik a sportolásnak köszönhető jobb testi, lelki és szellemi egészségnek, erőnlétnek örvendő, kiegyensúlyozott teljesítményt nyújtó foglalkoztatottak.

4. Nemzeti értékek, és az önbecsülés erősítése: A sport az egyetemes magyar kultúra része. Magyarország a nemzetközi élsportban, az olimpiákon rendszerint kiemelkedő eredményeket ér el, ami jó hatással van a nemzeti öntudatra. Megállapítható ugyanakkor, hogy kiemelkedő teljesítményünk elsősorban olyan sportágakban jellemző, melyek versenyei nem számítanak világviszonylatban leginkább számottevő érdeklődésre, vagy relatív nemzetközi jelentőségük stagnál, sok esetben csökken. A versenysport társadalmilag releváns területein, – mint a labdajátékok világeseményei, vagy az olimpiák – felmutatott nemzetközi eredmények révén növelhető a nemzeti büszkeség, az önértékelés, valamint a helyi csapatok, versenyzők eredményei révén erősödik a lokálpatriotizmus.

5. Esélyegyenlőség megteremtése és javítása: A sport az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából is jelentős eszköze lehet a szegénység-betegség-szegénység ördögi köre megszakításában. A fogyatékos emberek társadalmi integrációja szempontjából kulcsfontosságú, hogy mindenki számára természetes legyen a fogyatékos személyek sportolása. A szociálisan kedvezőtlen helyzetű társadalmi rétegek és tehetséges fiatalok sportolási lehetőségeinek megteremtése segít a többnyire szintén hátrányos egészségi állapotuk javításában. Ennek módja lehet a területi különbségek csökkentése az infrastruktúra és a szakember-ellátottság fejlesztése. Kiemelt figyelmet szükséges fordítani a hátrányos helyzetűek (fogyatékos emberek, idősek, szociálisan hátrányos helyzetűek stb.) szemléletváltására, sportba való bevonásukra, valamint a sportolási lehetőségeik bővítésére, ezzel segítve társadalmi integrációjukat.

II. 3. A sportpolitika operatív céljai

Ahhoz, hogy az öt stratégia cél tekintetében előreléphessünk, a versenysport területén az elért eredmények megőrzése mellett, fokozott erőfeszítéseket kell tennünk az iskolai és diáksport minőségének javítására, a lehetőségek bővítésére, és a jelenleginél jóval nagyobb népesség rekreációs sportba történő bevonására. A fogyatékos személyek sportját mindhárom területen integráltan kezeljük.

1. Az iskolai testnevelés és diáksport terén cél a gyermekek jó testi, lelki és szellemi egészségének, fizikai erőnlétének elérése a mindennapos elegendő testedzésen keresztül, a testmozgás megszerettetése, az egészséges életmód fontosságának

tudatosítása. Ezek eredményeként hatékonyan előzhető meg az egészségkárosító viselkedések kialakulása. Ehhez elengedhetetlen az infrastrukturális és szakmai feltételek megteremtése.

2. A rekreációs sport terén cél a bővítés a kereslet növelése által, mely a kínálat élénkülését is indukálja. A kereslet növelésének érdekében tehát cél a népesség aktív sport iránti beállítódásának kialakítása. Ennek érdekében szükséges egyrészt sportolásra ösztönző pénzügyi kedvezményrendszer felépítése, másrészt az egészséges és mozgásgazdag életmód szemléletének és igényének elterjesztése. Szintén szükséges a sportolási terek fejlesztése és a lehetőségek javítása.

3. A versenysport terén cél az élsportban már hagyományosan elért eredményességi szint – különösen az olimpiai eredményesség – fenntartása, valamint a nemzetközileg is népszerű sportágakban, például a labdajátékok esetében, az eredményesség javítása. A fenntartható sikerek elérése és a versenysport utánpótlás bázisának biztosítása érdekében szükséges az igazolt sportolók számának növelése és az utánpótlás-nevelés egységes rendszerének működtetése (tömegbázis megteremtése és tehetséggondozás).

A MEGVALÓSÍTÁS KONCEPCIÓJA

A koncepció felvázolja, hogy a kitűzött célokat hogyan kívánjuk elérni, melyek azok a változások, akciók, amelyek révén ezeket meg lehet valósítani.

Komplex megoldást vázol fel a **közfeladatok megvalósításának módjára**, így például arra az állam hogyan segíti elő „az egészséges életmód és a szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtését”, hogyan vesz részt „a versenysport, az utánpótlás-nevelés, az iskolai és diáksport, a főiskolai-egyetemi sport, a szabadidősport és a fogyatékos személyek sportjának finanszírozásában”, hogyan „ösztönzi a sportpiac kialakulását és működését”.

A sportstratégia felvázolja a magyar sportélet fejlődésének optimális vonalát, hosszú távon iránymutatást nyújt mind az állam, mind a szféra szereplőinek a sporttal kapcsolatos tevékenységek szervezéséhez. A sportstratégia megvalósításának ütemezése mindvégig követni fogja az ország gazdasági fejlődését, és alkalmazkodik a kormányzati gazdaságpolitikához. A stratégia alapjaiban határozza meg a fejlődés irányait, annak megvalósításához pedig **folyamatos felülvizsgálat mellett évenként kidolgozott cselekvési program elkészítése szükséges**, melynek illeszkednie kell a hosszú távú fejlesztéspolitikához (így a Nemzeti Fejlesztési Tervhez), valamint az aktuális gazdaságpolitikához egyaránt. A megvalósítás során mindvégig figyelemmel kell lenni a horizontális területeket, tárcaközi tevékenységet érintő döntésekre is.

A sport tartalmi megújulásában egyértelmű tendencia, hogy felfogásában szélesebb és mélyebb értelmű szellemiségre van szükség. Szervesen kell tehát kapcsolódnia a kultúra, az oktatás és az informatika területeihez, azaz a sport világának a tudásalapú és információs társadalomhoz. Mindez egyaránt meg kell nyilvánuljon az új típusú eszközrendszerben, a szakembergárda folyamatos képzésében és a gyakorlatban.

III. 1. Megvalósítási koncepciók a sport fő területeire

1. Az iskolai testnevelés és diáksport fejlesztése

Hosszú távon megvalósítandó az iskolákban a mindennapos testnevelés és testmozgás, valamint ennek infrastrukturális és szakmai feltételeinek biztosítása. Mivel a diákok nagy része csupán a testnevelés órákon végez rendszeres testmozgást, szükség van arra is, hogy a tanóra keretében az életen át tartó rekreációs sporttevékenység igényét is megalapozzuk, azaz a gyermekek szeressék meg a sportot és tudatosuljon az egészséges, mozgásgazdag életmód fontossága.

Középtávon a délutáni rekreációs sport lehetőségek bővítésével kell a sportolással töltött idő növelését megoldani. Ehhez elengedhetetlen az iskolák, azaz a tanórán kívüli sportfoglalkozások ösztönzése a foglalkozáson ténylegesen résztvevő taglétszám alapján célzott, az eddigi normatívánál magasabb összegű pályázati támogatással.

Kívánatos, hogy az iskolai testnevelésóra feleljen meg az egészségvédelem és egészségfejlesztés szempontjainak, valamint a hagyományos funkcióin túl, az általánosan megjelenő igényeknek, melyek a következők: változatos tananyag, több választható mozgásforma, gyakorlati és elméleti ismeretanyag. A diákok számára érthető legyen a tananyag és az egyes gyakorlatok hatásai és céljai. Példamutató, sportos életvitelű tanárok magasabb szintű hivatástudattal és elkötelezettséggel végezzék munkájukat. Volt és jelenlegi diákok részéről egyaránt megfogalmazódott az elvárás, hogy – bár fontos, – elsődleges szempont ne az egységes teljesítményszint szerinti értékelés legyen. A hagyományos funkcióin túl tehát legyen az is célja, hogy felkeltse a gyermekek érdeklődését az iskolán kívüli sportolásra, melynek elsődleges célja a sportolás megszerettetése. Ezért szükséges a testnevelés óra tananyagának megreformálása. Szükség van új és korszerű eszközökre is, továbbá arra, hogy megfelelő feltételrendszer álljon rendelkezésre a tisztálkodáshoz és az öltözködéshez.

Meg kell teremteni annak szakmai, infrastrukturális, gazdasági feltételeit, hogy a mindennapi testedzés feladatainak végrehajtása során növelni lehessen a testnevelési órák és az iskolai sportköri foglalkozások számát.

Ajánlás kidolgozásával segítséget kell nyújtani a mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló iskolai program elkészítéséhez.

Anyagi segítséget kell nyújtani a mindennapos testedzés feltételeinek megteremtéséhez. Meg kell teremteni a szakmai, infrastrukturális feltételeket ahhoz, hogy az iskolák el tudják látni a közoktatási típusú sportiskolai feladatokat is. Meg kell vizsgálni az ún. sport-cafeteria rendszer megteremtésének feltételeit. Középpontba kell állítani, hogy a tanulók minden nap aktív testmozgással tölthessék a szabadidejüket.

A közép- és hosszú távú célokat egyaránt szolgáló létesítményfejlesztési program keretében az elkövetkező 2 évben legalább 100 új tornaterem építése kell, hogy megvalósuljon. Kiemelt cél az úszásoktatási lehetőség megteremtése minden gyermek számára. Az uszodaépítési program megvalósulásával 10 év múlva az úszásoktatás

beépülhet valamennyi általános iskola tantervébe. Az iskolai sportudvarok többségének állapota rossz, elenyésző a rugalmas burkolattal rendelkező, mely kockázati tényező a mozgásszervi betegségek szempontjából. Ezek fejlesztése is pályázati keretek között valósítható meg.

Elengedhetetlen ezzel párhuzamosan az óvodapedagógusok, tanítók és testnevelő tanárok képzésének és továbbképzésének tartalmi megújítása. Továbbképzésekkel fel kell készíteni őket a megújult tartalom oktatására. Meghatározó szerepük kell legyen a tágra értelmezett testi nevelésben, általában az egészséges életmód megismertetésében, a testmozgás megszerettetésében. A testnevelők anyagi elismerésével és ösztönzésével (pályázat útján) biztosítható a délutáni sportfoglalkozások számának növekedése és minőségének javulása.

Fontos az olyan események támogatása (táborozások, kirándulások, extrém sportok, síelés stb.), melyek izgalmasságukban vetekednek egyéb szabadidős tevékenységekkel. Ezzel életre szóló élményt biztosítanak a gyermekeknek és hozzájárulnak, hogy a sport a későbbiekben is életmódjuk meghatározó része legyen. A diákolimpiai versenyrendszer megreformálása elsősorban a versenyengedéllyel nem rendelkező diákok számára biztosít lehetőséget, nem zárva ki az igazolt sportolók részvételét (egyéni sportágakban a két kategória elkülönülésével, csapatsportágakban a igazolt sportolók számának egy csapaton belüli korlátozásával).

A felsőoktatásban megvalósítandó a kínálat-bővítéssel vonzóbbá tett testnevelés óra, melyet tantárgyként vehetnek fel a diákok a kreditrendszerű oktatásban. A vonzóbbá tétel érdekében ezen foglalkozások integrálják az óraszámok keretében megvalósuló foglalkozások rendszerébe a rekreációs célú sporttevékenységeket. A sportfoglalkozások ösztönzésének legkézenfekvőbb módja a tényleges taglétszám alapján történő pályázati felsőoktatási sporttámogatás.

Biztosítani kell a fogyatékos személyek integrációját, az ideiglenesen és tartósan felmentett, a gyógytestnevelésre irányított tanulók esélyegyenlőségének megteremtését.

Kiemelt állami feladatok az iskolai testnevelés és diáksport felvázolt céljainak támogatására:

- **Az infrastrukturális feltételek megteremtése szigorú szakmai alapokon nyugvó létesítményfejlesztéssel.**
- **A mindennapos elegendő testedzés megvalósítása, a sportfoglalkozások pályázat alapú támogatásával a valódi létszám alapján, azzal a céllal, minden tanuló részt vehessen benne.**
- **A testnevelés tantárgy tartalmi és tematikai megújításának támogatása, szakemberképzés modernizálásának ösztönzése.**
- **A diákolimpia megújulásának támogatása.**

2. A rekreációs sport fejlesztése

A rekreációs sport területén van hazánk a legnagyobb lemaradásban, miközben ez érinti a népesség legnagyobb részét.

A rekreációs célú sport szervezésében, az emberek mozgósításában, a megvalósításban kiemelt szerepe van a helyi szinteknek, az önkormányzatoknak és a helyi civil szervezeteknek, a szolgáltatást nyújtó vállalkozásoknak. Központi (állami) szinten mindezt *indirekt gazdasági ösztönzőkkel*, illetve *kommunikációval* lehet és szükséges támogatni. Célszerű olyan konstrukció kimunkálása, mely mind szélesebb társadalmi rétegeket hoz fogyasztói helyzetbe, hozzájárul a fizetőképes kereslet megteremtéséhez, de meghagyja számukra a sportolási forma és hely szabad megválasztásának lehetőségét.

Az állami szerepvállalásnak elsősorban a kereslet élénkítésére kell kiterjednie, hogy ezáltal a kínálati oldal szereplői élhessenek a megnövekedett kereslet nyújtotta lehetőségekkel. A kínálati oldal szereplőinek szolgáltatásközpontú szemléletmódot kell elsajátítaniuk: a sportszolgáltatóknak, sportegyesületeknek például tagdíj fejében olyan szolgáltatásra kell törekedniük, amely következtében a rekreációs céllal sportolók is belépnek a klubba. A folyamat beindítása állam által generált, katalizált kell legyen. Mivel a központi sportirányítás szerepe elsősorban az igazgatási feladatok ellátására koncentrálódik, a szakmai feladatok koordinálását a hivataltól különálló szervezetben célszerű végezni.

A kitűzött célok hosszú távon valósulhatnak meg, azonban a intézkedéseket minél hamarabb szükséges végrehajtani.

A keresleti oldal ösztönzésére vonatkozó koncepció

A rekreációs sport tömegbázisának létrehozására a keresletet államilag két oldalról szükséges ösztönözni: egyfelől az egyénre bízva a szabad felhasználás lehetőségét, indokolt a *sportolás indirekt anyagi ösztönzése*, másfelől szükséges a *szemléletváltás* a társadalom tagjai körében.

A sportolás anyagi ösztönzésének *indirekt eszközei, az adókedvezmények* bevezetésének ütemezése szoros összefüggésben kell álljon az ország mindenkori gazdasági helyzetével, gazdaságpolitikájával, valamint adópolitikájával. A legmegfelelőbb kedvezményrendszer megtalálására munkacsoport felállítása szükséges. Hosszútávon kívánatos a munkaadók nagyobb mértékű bevonása munkavállalók sportolásának támogatásába az ehhez szükséges adórendszeren belüli ösztönzők biztosításával. Szükséges továbbá az egészségügyi és társadalombiztosítási rendszer reformja kapcsán az egyén érdekelté tétele saját egészségének megőrzésében. Az adórendszer átalakításának keretében vizsgálandó a sportolás támogatása adókedvezmények biztosításával vagy a meglévő adókedvezmények átalakításával. A hátrányos helyzetűek sportolásának fejlesztésére pedig a sportkormányzat hátrányos

helyzetűekre vonatkozó támogatásának kidolgozására, pl. a szociális segély mintájára, igazolt részvétel alapján.

A *szemléletváltás* megvalósításának csatornái a tömegkommunikáció és a direkt kommunikációs eszközök egyaránt lehetnek (pl. animátorokon, önkormányzatok – jogszabályban nevesítendő – sportigazgatási szakapparátusán, tanárokon, háziorvosokon, sportszakembereken keresztül). Korosztályokra, célcsoportokra lebontott stratégia és keretprogramok kidolgozása szükséges a hatékonyság garantálása érdekében. Kiemelt figyelmet igénylő célcsoportok: a fogyatékos emberek, az idősek, a kis településen élők, az iskolából kikerülők, a családok, valamint az alacsony jövedelműek.

A szemléletváltás során célszerű a relatív alacsony költséggel űzhető tevékenységeket nagyobb mértékben kiaknázni. Így például a sport, a turizmus és a természetvédelem határterületén elhelyezkedő rekreációs célú sporttevékenységeket (pl. természetjárás – gyalogtúrázás, kerékpáros túrázás, sítúrázás, vízi túrázás).

A fogyatékos személyek rekreációs célú sporttevékenységének támogatása eddig háttérbe szorult a nagy költségvetésű nemzetközi versenyek támogatása mellett. A társadalmi célok elérése érdekében, az eddigi támogatási gyakorlattól eltérően, a hangsúlyt a fogyatékos személyek sportba történő tömeges bevonására kell helyezni.

A kínálati oldal ösztönzésére vonatkozó koncepció

A támogatási rendszer kialakításakor az államnak azokat a tevékenységeket indokolt előtérbe helyezni, melyek eredményeként a lehető legtöbb embert lehet "megmozdítani". A szervezetek működési támogatása helyett a *programfinanszírozásra* terelődik a hangsúly, így a szervezetek pályázati rendszeren keresztül juthatnak támogatáshoz. Előnyben részesülnek az időszakot átölelő (pl. éves) programok, a kisebb egyesületek rendszeres sportolást biztosító programjai, szervezetfejlesztések, a kistélepülési, lakótelepi, hátrányos helyzetű csoportok, munkahelyi közösségek egyesületeinek fejlesztését szolgáló törekvések, a hagyományos klubélet visszaállítását szolgáló törekvések, a rendszeres felkészülést és részvételt igénylő sportrendezvények, egy-egy nagy relevanciájú és nagy érdeklődést kiváltó rendezvény megszervezése, a szabadidős versenyrendszer működtetése.

A lehetőségek szélesítésének alapfeltétele a létesítményhez való hozzáférés biztosítása. Ezt alapvetően szolgálja a 2004-ben indult *Sport XXI. Létesítményfejlesztési Program*. Javasolt az iskolák céltámogatása tornatermek és uszodáik – hétvégi, iskolaszüneti – megnyitásához a rekreációs sport számára.

A kínálat minőségbiztosítása is kiemelt feladat. Ennek érdekében célszerűnek tartott a sportszolgáltatásokat nyújtó tevékenységeket működési engedélykötelessé tenni, továbbá megvalósítandó egy védjegyprogram kidolgozása a megfelelő minőségbiztosítás érdekében (pl. megfelelően képzett szakember-ellátottság, a rekreációs sportban megjelenő doppingellenes küzdelem).

Kiemelt állami feladatok a rekreációs sport területén a felvázolt célok elérése érdekében:

- **Katalizátor szerep a folyamatok beindításához, minőségbiztosítások rendszerének kidolgozása.**
- **Keresletnövelés támogatása indirekt gazdasági ösztönzőkkel.**
- **Szemléletváltás ösztönzése direkt és indirekt kommunikációs eszközökkel.**
- **Az infrastrukturális feltételek megteremtése tudatos létesítményfejlesztéssel.**

3. A versenysport területén kijelölt célok megvalósítására vonatkozó koncepció

A fenntartható eredményességi szint megköveteli az egyensúlyt a hagyományosan magyar sikerekre képes, valamint a feltörekvő és nemzetközileg is jelentős sportágak között. A versenysport terén az erőforrások szétforgácsolása helyett azok eddiginél magasabb fokú koncentrációja szükséges, megteremtve a tartós sikerek alapjait. A versenysport terén a következő szempontok emelhetők ki:

Szemléletváltás a sportszférában és a támogatásban

Minden egyes sportág kell, hogy rendelkezzen tudatosan felépített, hosszú távú sportágfejlesztési tervekkel, továbbá törekedjen nagyobb mértékű magántőke bevonására. Az állami támogatási rendszerben a nemzetközi eredményesség, a hazai tradíció, a társadalmi jelentőség, illetve tömegbázis megléte és a jövőbeli fejlődési potenciál alapján kerülnek kiválasztásra az állami támogatás fókuszába kerülő sportágak. A támogatási rend előre felállított objektív rendszer alapján kerül meghatározásra, melyet ciklikusan felül kell vizsgálni.

Kiegyensúlyozott sportág-portfolió kiépítése

A lehető legobjektívebb rendszer kidolgozása szükséges arra vonatkozóan, hogy az állam az erőforrások szétforgácsolása helyett a társadalom számára fontos versenysportot, azaz sportágakat koncentráltan és célzottan támogassa.

Mindenekelőtt, a sportágaknak el kell készíteniük sportágfejlesztési terveiket, felvázolni kitűzött *céljaikat*, mindazokat *hogyan, mekkora és milyen forrásból* kívánják megvalósítani, valamint mely területeken milyen mértékben van szüksége az adott sportágnak állami támogatásra. Ez alapján van lehetőség meghatározni az állami támogatás irányát egy adott sportág fejlesztéséhez.

Azon sportágak, melyek bizonyos, a versenysport területén fontos kritériumoknak megfelelnek, kiemelt állami figyelmet érdemelnek. Egy objektív értékelési rendszer ezen sportágak körének meghatározásakor figyelembe veszi a sportág jelenlegi és jövőbeni eredményességét (pl. eredményességi pontok a közelmúltban és jelenleg, utánpótlás eredményei), és annak társadalmi jelentőségét (pl. igazolt sportolók száma, sportág ismertsége, népszerűsége, érdeklődők száma, sportág jellege). Az értékelő-rendszer alapján a sportágak előzetes besorolásra kerülnek egyes kategóriákba,

azonban azok végleges helyének megállapításához figyelembe kell venni az elkészített sportágfejlesztési koncepciókat és stratégiákat.

A célzott támogatás értelmében vizsgálni kell azt is, hogy az adott sportág mennyire képes állami támogatások nélkül sikereket elérni. Az állami támogatás célja a piaci alapokra állítás lesz azon sportágak esetében, amelyek átmeneti segítségnyújtással képesek önállóan finanszírozni sikereiket.

Azon sportágak esetében, melyek nem tekinthetők eredményesnek, illetve eredményességük nem haladja meg a társadalmi relevancia ingerküszöbét, nem fenntartható ez a versenysportra összpontosító állami támogatási rendszer. E sportágak sportágfejlesztési tervük alapján, pályázatok útján középtávú finanszírozással ösztönzést kaphatnak tömegbázisuk fejlesztésére, a rekreációs sport felkarolására.

A helyi szinten értéket képviselő sportágak elsősorban helyi szinten támogatandók, államilag erkölcsileg ösztönzendők.

A sport tisztaságának garantálása, a dopping és a nézőtéri erőszak elleni küzdelem

A fair play elveinek érvényesítése a sportban az eredményességnél is fontosabb szempont. A sport tisztaságának garantálása mindannyiunk érdeke és kötelessége. Magyarországnak nincs szüksége a becstelen úton, doppingolással elért eredményekre. A magyar sportvezetés elkötelezett a tiszta sport és az egyenlő esélyeket biztosító becsületes játék mellett, ezért következetes harcot hirdet a tiltott teljesítményfokozás ellen és szigorúan szankcionálja a doppingvétséget.

A doppingellenes tevékenység a „Doppingellenes stratégia” mentén megvalósítandó, a nemzetközi doppingellenes szervezetek vonatkozó ajánlásával készült magyar jogszabályi háttér alapján végrehajtott megelőző tevékenységből (*nevelés*), ellenőrzésből (*szűrés*) és a doppingvétséget elkövetők szigorú felelősségre vonásából (*szankcionálás*) áll. Megvalósításához az állam a sportirányításon keresztül biztosítja a költségvetési háttérrel, így módon a tevékenység részben állami feladat, azonban az összes érdekelt autonóm sportszervezet együttműködését és közös felelősségét feltételezi.

Törekedni kell arra, hogy a doppingellenes küzdelemben a megelőzés – nevelés, információ áramlás –, valamint a sportoló felkészítésében részt vevő szakemberek, a sportegészségügyi-, illetve sporttudományos hálózat, a kutatóintézetek és egyéb szervezetek közreműködése nagyobb hangsúlyt kapjon.

Az ellenőrzést a sportszervezetektől független mintavételi csoport végzi a legkorszerűbb módszerek igénybevételével, valamint azt a nemzetközi sportszervezetek megbízott tisztségviselői is végezhetik. A doppingvétségért kiszabott büntetésnek összhangban kell lenni a nemzetközi gyakorlattal.

A sport tisztaságához szintén hozzátartozik a sportszerű szurkolási körülmények megléte. A nézőtéri erőszak elleni küzdelem komplex megközelítési módot igényel: fontos egyrészt a kialakulásának megelőzésére, másrészt a jogszabályok betartásának ellenőrzése, azaz – elmúlt években született jogi normák hatásvizsgálata után – szervezett, komplex programok kidolgozása és végrehajtása.

Az egységes utánpótlás-nevelési rendszer kiépítése

Az állam a versenysport területén az utánpótlás-nevelésben kíván kiemelt szerepet játszani. A támogatott utánpótlás-nevelési rendszernek szigorú szakmai követelményeknek kell megfelelni, összhangban kell lennie a versenysport koncepciójával, annak kitűzött céljait kell szolgálnia, illetve meg kell akadályoznia a gyermekek túl korai specializációját, sokoldalú fejlesztést biztosítva. Az egységes utánpótlás-nevelési rendszer a következő három alrendszerből tevődik össze:

- (1) Széles tömegbázis megteremtése – Sport XXI. Utánpótlás-nevelési Program:
 - 6-10 éves fiatalok számára: a sportos életmód kialakítása, a testedzés, a sport megszerettetése, a sokoldalú képességfejlesztés. E korban elkerülendő a korai specifikáció (egyes sportágak kivételével). Mindezekre leginkább alkalmas sportágak a labdajátékok, illetve azok alapjai, melyek ezért kiemelt figyelmet érdemelnek.
 - Sportágtól függően 10-14 éves korban a minőségi képzés megkezdése.
- (2) Tehetség gondozás – Heraklész programok:
 - Bajnokprogram: 14-18 éves, nemzetközi színvonalat elérő tehetséges sportolók felkarolása, tervszerű képzésének megvalósítása, a legjobb szakemberek alkalmazása.
 - Csillagprogram: 18-23 éves kiemelkedő felnőtt eredmények elérésére esélyes fiatalok, akik még nem tudják felvenni a versenyt világklasszisokkal. Lehetőséget kell biztosítani az egyéni felkészülésükre és a versenyzésre, csapatba kerülésre.
- (3) Sportiskolai rendszer:
 - Évfolyamos képzési rendszer, amely két irányban fejleszthető: egyfelől a közoktatási típusú intézményrendszer létrehozása, másfelől az egyesületi típusú sportiskolai hálózat kiépítése.

Az utánpótlás-nevelési rendszerbe kerülés feltételeit szigorúan és objektíven szükséges meghatározni, szabályozni és ellenőrizni.

Fogyatékos személyek versenysportja és integrációja

A fogyatékos emberek sportjának szervezeti és megvalósulási oldala jelenleg fogyatékosági típusok szerint jelenik meg a sport színterein. A fogyatékos személyek sportjában a fejlődés a sportági integráció útján valósulhat meg azokon a területeken, ahol az lehetséges.

A sportolási lehetőségek, valamint az integráció megteremtése érdekében a fogyatékos személyek sportját annak sajátos értékei figyelembe vétele mellett indokolt támogatni. Egyrészt a szövetségeknek el kell készíteni a fejlesztési terveket, melyet az állam – az

épek sportjához hasonlóan – a társadalmi értékeknek megfelelően differenciáltan támogat, másrészt a források a társadalmi értékeket figyelembe vevő felhasználása szükséges. Először lépéseket kell tenni az adaptált sportágak integrációja területén, megtartva a szegregált versenyrendszer hazai és nemzetközi sztereit. Indokolt, hogy az adaptált sportágak esetében a sportágfejlesztési programok kidolgozását az országos sportági szövetségek a sportágspecifikus szakemberekkel, illetve a fogyatékos személyek sportszervezeteinek közreműködésével közösen készítsék el. Középtávon megvalósítandó az adaptált sportágaknál a szervezeti integráció kialakítása.

A hangsúlyt a nagy költségvetésű versenyek támogatásáról egyrészt a hazai versenyrendszer fejlesztésére, hazai rendezésű nemzetközi versenyek, valamint a szabadidősport támogatására kell helyezni, tehát a hazai, a területi – különösen az integrált – sporttevékenység prioritást kell élvezzen a nemzetközi versenyek támogatásával szemben. Az eredményesség növelése érdekében indokolt a hazai versenyrendszer megerősítése. Ez részben a fogyatékosághoz adaptált környezettel (akadálymentesítéssel), adott sportágaknál speciális eszközök biztosításával, a sporttudományi és sportegészségügyi háttér kiszélesítésével (például a sportág- és fogyatékos-specifikusság ismeretei, klasszifikációs szakemberek hazai képzése) érhető el. A fogyatékos személyek versenysportjának minőségi fejlesztésében elengedhetetlen a hazai versenyrendszer erősödésével szoros összefüggésben, hogy minél több fogyatékos ember kezdjen rendszeresen sportolni.

Kiemelt állami feladatok a versenysport területén a felvázolt célok elérése érdekében:

- **A kiszámítható és tervezhető támogatási rendhez elengedhetetlen sportágfejlesztési tervek elkészíttetése.**
- **Célirányos sportágtámogatás társadalmilag mérhető, objektív értékek alapján.**
- **Az infrastrukturális feltételek megteremtése tudatos létesítményfejlesztéssel.**
- **Egységes utánpótlás-nevelési rendszer működtetése, összhangban a versenysport céljaival.**
- **Példaképek állítása a tisztességes munka és a tiszta eszközökkel elért eredmények jutalmazásával.**

III. 2. Konceptiók és akciók a sport feltételrendszerének fejlesztésére

1. A létesítményhelyzet javítása

Magyarország sportlétesítmény-ellátottság tekintetében lemaradásban van, a meglévő létesítmények jelentősen leromlott állapotban vannak, a működtetés korszerű formái nem épültek ki. A feltételrendszer biztosításának ez a legfontosabb pontja, ezért az állam kiemelt szerepet vállal e területen. Szükséges emellett a magánszféra erőteljesebb bevonása a finanszírozásba – elsősorban PPP-konstrukció keretében, és elengedhetetlen 2007. után az Európai Unió forrásainak bevonása, elsősorban a nagyobb beruházások, új létesítmények létrehozásának terén. Hazai forrásokból az unió által nem finanszírozható tevékenységeket célszerű támogatni, pl. rekonstrukció, felújítás,

melyben tekintettel kell lenni a területfejlesztési politikára, valamint az elmaradott térségek fejlesztésére.

A korszerű finanszírozási és tulajdonosi szemlélet érvényre jutása érdekében a sportlétesítmények kezelőinek, működtetőinek (elsődlegesen tehát az önkormányzatoknak) racionális gazdálkodási döntések alapján kell a szerepvállalását meghatározni.

A sportlétesítmények fejlesztése a SPORT XXI. létesítményfejlesztési program keretében a 2004-2013-ig terjedő időszakban, különböző idősíkban, időzítéssel történik. A létesítményekre vonatkozó programok kidolgozása összhangban van a sportág kiválasztási rendszerrel, valamint a rekreációs sport és utánpótlás nevelés célkitűzéseivel.

1. SPORT XXI. Létesítményfejlesztési program – Tornaterem építési program: Célja, minden diák számára az esély megteremtése a korszerű testnevelés óra körülményeire. Ennek érdekében szükséges az oktatási intézményekben 400 hiányzó tornaterem pótlása (részben PPP konstrukció keretében), majd a meglévők rekonstrukciója. 2007-2013. között EU források bevonásával lebonyolított pályázatok keretében folytatódhatna a program. A program megvalósítása során célszerű előnyben részesíteni a kistérségi társulások által megvalósított beruházásokat.
2. SPORT XXI. Létesítményfejlesztési program – Tanuszoda építési program: Célja, lehetőséget teremteni minden kistérségben az általános iskolai úszásoktatás alapfeltételének. Ennek érdekében, minden kistérségben minimum egy tanuszoda megléte a cél 2013-ig. 2007-ig 50 tanuszoda építésére teremt lehetőséget a program – PPP konstrukció keretében. 2007-2013. között EU források bevonásával lebonyolított pályázatok keretében folytatódhatna a program.
3. SPORT XXI. Létesítményfejlesztési program – Sport a kistelepüléseken program: E program célja a vidék sportjának fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása az alacsony költségvetéssel gazdálkodó kistelepüléseken élőknek. A program központi költségvetési forrásokból, pályázati úton nyújtható támogatás – első körben – a 2500 fő alatti lakosú kistelepüléseken lévő sportpályák feltételeinek javítására.
4. SPORT XXI. Létesítményfejlesztési program – Sporttal a közösségekért program: A közösségfejlesztés, egészségmegőrzés és aktív életforma terének kialakítása a nagyobb városokban. 2007-ig a helyi igényekhez alkalmazkodva, valamennyi megyében sportcélú, illetőleg többfunkciós létesítmény kerül átadásra, megvalósítása PPP konstrukcióban történik.

2007. után cél új típusú multifunkcionális létesítmények kialakítása: a sportolás és egészségmegőrzés centruma köré szervezett, komplex szolgáltatást nyújtó mintaértékű épületegyüttesek létrehozásával. Centrumát a sporttevékenység adja, és az ehhez kapcsolódó szellemiség képezi az épület „filozófiai” centrumát. Lényege a hozzákapcsolódó tevékenységek, szolgáltatások együttes eredőjeként jelentkező komplex hatásban és funkciójában van. Mindezt korszerű finanszírozási

konstrukcióban (PPP konstrukció), valamint Európai Unió források bevonásával kívánjuk megvalósítani.

5. SPORT XXI. Létesítményfejlesztési program – Olimpiai központok fejlesztése: Célja az élsport eredményessége, valamint az utánpótlás-fejlesztési programok infrastrukturális feltételeinek biztosítása az állami vagyonkezelésben maradó Olimpiai Központok folyamatos korszerűsítésével és fejlesztésével.
6. SPORT XXI. Létesítményfejlesztési program – Stadionkorszerűsítési program: Célja, a labdarúgó stadionok megkezdett fejlesztésének befejezése a lehető legkevesebb állami forrásból, 4-5, az UEFA előírásainak megfelelő, világverseny megrendezésére is alkalmas stadion létrehozása. A szerződési kötelezettségeken felül 2007-ig további állami forrás e célra nem kerül felhasználásra.
7. A *2007. után* beindításra kerülő „Élet a vizeinken” tervezett program az ország nyílt vizei által adott lehetőségek környezettudatos kihasználását hivatott biztosítani korszerű, környezetbarát, szabályozott működtetéssel rendelkező, komplex szolgáltatást nyújtó vízi sporttelepek létrehozásával, amelyek a megújulási folyamatokat – kistérségi és regionális szinten egyaránt – jelentősen segítik.
8. Jégpálya, jégcsarnok építési program: A téli sportok közül kevésnek kedveznek Magyarország környezeti adottságai, leghatékonyabban megteremthető lehetőség e sportági körben a jéges sportok előtt adott. *2007-től* a következő időszakban a fejlesztési projektek kiterjesztése a jégpályákra és a jégcsarnokokra.
9. A szabadidősport fejlesztését célzó szabadidőparkok, szabadtéri létesítmények, kerékpáros útvonalak és a jelzett turista úthálózat fejlesztési program *2007. után* tervezett beindítása a relatív kisebb költségekkel létesíthető és működtethető létesítmények, és létesítménynek nem minősülő egyéb infrastruktúrának a fejlesztését célozza. A szabadidőparkok felszereltsége elsősorban a hagyományos játszótér használatából kinövő korosztályt célozza, míg az egyéb szabadtéri létesítmények a felnőtt korosztály igényeinek is megfelelnek. Korszerű finanszírozási konstrukció (PPP konstrukció) kialakítása, illetve európai uniós források bevonása szükséges.
10. „Tornaterem a lakosságért” program: Program kidolgozása a jelenlegi létesítmények jobb kihasználására a rekreációs sport céljaira. Cél az iskolai/önkormányzati létesítmények hosszabb nyitvatartásának célzott ösztönzése.
11. Sportágspecifikus létesítményfejlesztési program: A versenysport sikerességének biztosítására sportág-specifikus létesítmények létrehozása a sportág bázisául szolgáló településeken. Konstrukció kialakítása a létesítményfejlesztésre, építésre, melyet megelőz a bázisműhelyek és települések meghatározása, figyelemmel a sportág potenciális jövőbeni sikerességére.

A létesítményfejlesztési politika olyan tudatos végrehajtása szükséges, mellyel a sportinfrastruktúra alkalmassá válhat nagy világversenyek, olimpia és paralimpia megszervezésére. A fejlesztésekkor szigorúan figyelembe kell venni az esélyegyenlőség jegyében az akadálymentes használat kritériumait is.

2. A szervezeti rendszer korszerűsítése

Központi sportigazgatás

A központi sportirányítás mindenkori feladata elsősorban a sport egyes területein – differenciált módon – a központi költségvetési források rendelkezésre bocsátásának, illetve a sporttevékenység feltételrendszerének biztosítása; a sporttal kapcsolatos kormányzati döntések előkészítése, valamint a döntések végrehajtása; a sportot érintő átfogó (kormányzati) koncepciók, programok kidolgozása, a megvalósításuk figyelemmel kísérése; a sport állami szabályozásának, jogszabályi feltételeinek kialakítása és folyamatos figyelemmel kísérése, a jogalkalmazás (a szabályozás hatályosulásának) monitoringja; a sportban jelentkező öveszélyeztető, káros tendenciák visszaszorítása (tisztta játék, fair play), ezzel összefüggésben a sportrendezvények biztonságának elősegítése; a nemzetközi együttműködés biztosítása, kapcsolattartás az önkormányzatokkal és a sport autonóm igazgatási szerveivel; a sporttal kapcsolatos egyes hatósági feladatok ellátása.

Kulcsfontosságú a központi szervezeti és irányítási rendszer működésének racionalizálása, a pénzelosztás sokszereplős rendszerének egyszerűsítése, valamint a túlstrukturáltság megszüntetése. A szervezeti struktúra racionalizálása, és gazdaságosabb működtetése, a közös érdekképviselőben és együttes fellépésben rejlő szinergia lehetőségeinek kihasználása érdekében szükség van egyes szervezetek összeolvadására, illetve azok számának csökkenésére, valamint feladataik újragondolására. Ennek érdekében egyrészt a kormány tanácsadó testületeként működő Nemzeti Sporttanács elsődleges jövőbeni feladata a stratégia megvalósulásának nyomon követése kell legyen. Másrészt az eddigi nagyszámú helyett a jövőben két köztestületre van szükség, a Magyar Paralimpiai Bizottságot önálló szervezeti egységként integráló Magyar Olimpiai Bizottság mellett egy, a sport minden területét átfogó, hatékony, szakmai és érdekképviselői civil ernyőszervezetre. Kiemelten fontos, hogy az egyes területek érdekei az integráció következtében ne sérüljenek. Az újonnan létrejövő, átfogó civil szervezetben markánsan meg kell jelennie a fogyatékos személyek sportjával, a diáksporttal, a felsőoktatási sporttal, valamint a rekreációs célú sporttal kapcsolatos szakmai tevékenységeknek és ezek érdekképviselőinek is.

Területi sportigazgatás

Az irányítási rendszerben a szubszidiaritás elvének kell érvényesülni. A helyi önkormányzatok nagyfokú önállósággal alakítják sportszervezetük rendszerét. A kormányzattal való kapcsolatuk alapja a jövőben a szorosabb együttműködés, a sport területén ellátandó feladatok megosztása és az információ-áramlás kölcsönös biztosítása kell legyen. A területi és települési önkormányzati sportigazgatásnak információ-közvetítő, összegyűjtő, valamint a sportéletet koordináló szerepe van. Célszerű egy egységes területi sportirányítási rendszer megalkotása.

A regionális együttműködések szükséges szorgalmazni, melynek a formája a decentralizáltan működő Regionális Sportfejlesztési Bizottság (RSB). Funkciója a sport terén a regionális tervezés, az európai uniós és a területfejlesztés általános struktúráihoz, szervezeteihez való kapcsolódás, a vélemény-nyilvánítás, a régió sportszervezeteinek és szakembereinek összefogása, informálása, a régióban működő sportélet szükséges összehangolása, a partnerség megteremtése más ágazatok szervezeteivel, vertikálisan pedig a központi sportirányítással és sportszakmai szervezetekkel.

A Regionális Sportfejlesztési Bizottság kidolgozza a régió Sportfejlesztési stratégiáját és programját, valamint annak operatív részleteit, ellátja a területi sportfejlesztés vertikális és horizontális koordinációs feladatait, egyeztet a központi és regionális sport- és sportfejlesztési érdekeket, biztosítja a régión belül a térségi szereplők közötti koordinációt, figyelemmel kíséri a régióra vonatkozóan a lakosság egészséges, mozgásgazdag életmódjával kapcsolatos változásokat és igényeket, azokat összegyűjti, rendszerezi, értékeli és továbbítja a Nemzeti Sporthivatalnak az általa kért szempontoknak megfelelően, javaslatot tesz a regionális, sporttal összefüggő fejlesztésekre. A tervek készítésében és végrehajtásában együttműködik más tárcák regionális szervezeteivel (pl. Közkincs Szakmai Bizottságokkal). Partnerségi kapcsolatokat hoz létre és ápol a stratégiai célok megvalósítása érdekében. Az RSB-k létrehozásának kapcsán szükséges az intézményesülés és a forráselosztás decentralizálásának kidolgozása.

A területi-regionális sportigazgatásnak a későbbiekben részt kell vennie a sportinformációs rendszer fejlesztésében, a rekreációs sport pályázati rendszernek lebonyolításában, a környékbeli vállalkozások sporttámogatását ösztönző rendszer kidolgozásában, a testnevelő tanárok, sportszakemberek információval való ellátásában, képzések szervezésének támogatásában és a vizsgáztatás lebonyolításában.

A kistérségi szint erősítése szükséges a kistelepülések sportjának és a diáksport versenyrendszerének segítésére. A kistérségek által ellátandó feladatok, közszolgáltatások között tehát szerepelnie kell a sportszervezésnek.

3. Finanszírozási koncepció

A sportfinanszírozás megújítása egyszerre célozza a sportba jutó források növelését, valamint ezen források hatékonyabb, valamint fejlesztési irányú felhasználását.

Meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy az állami költségvetés sportra fordítandó támogatás aránya – azonos módon számítva – érje el az EU tagországok sporttámogatásának átlagát.

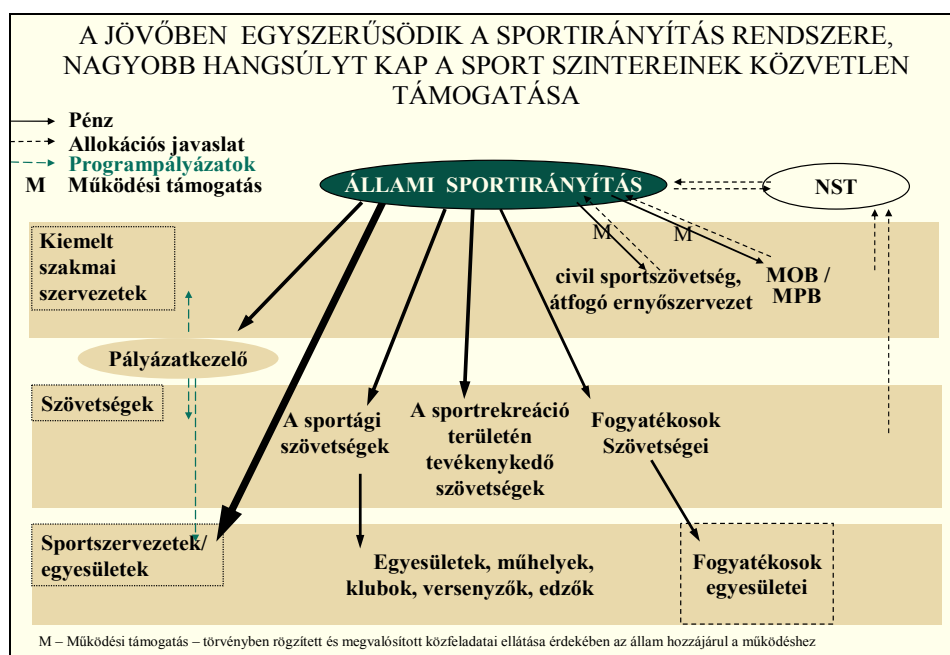
Forrásnövelés lehetőségei

- Kiegészítő forrás teremthető Európai Unió forrásokból, a Nemzeti Fejlesztési Terv II. megvalósításán keresztül. Mivel a sport területén kitűzött társadalmi célok, és a meghatározott fejlesztési prioritások között összhang van, a források felhasználhatóak lesznek a sport számos területén (létesítményfejlesztés, továbbképzés). Ezen forrásokhoz való hozzáférésre elsősorban *komplex fejlesztések* és *kapcsolódó területek* (mint a képzés, esélyegyenlőség, regionális kapcsolatok stb.) esetében van mód. Ilyenek például a következők: településfejlesztési és kohéziós törekvésekkel összhangban álló létesítmény-fejlesztési program, főként a kevésbé fejlett régiókban. A versenyképesség javítása érdekében például a sportturizmus, gyógyturizmus és a minőségi turizmus fejlesztése, a sportolási lehetőségek bővítésével. A kerékpáros útvonalak és a jelzett turista úthálózat kiépítése egyben hozzájárul a falusi- és az ökoturizmus fejlesztéséhez. Az „aktív turizmus” terén elérendő célok a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégiában fogalmazódnak meg részletesen. Egy tudásvezérelt és megújuló társadalom érdekében képzési, továbbképzési és kommunikációs programok a sport szempontjából inaktív rétegek és korosztályok célzott megszólítása, valamint az iskolai sport fejlesztését biztosító továbbképzési programok tematikájának kialakítása és megvalósítása révén.
- Az államnak ösztönöznie kell a magánszektor jelenleginél nagyobb arányú részvételét a hazai sportélet finanszírozásában. Ennek érdekében célzott indirekt gazdasági ösztönzőkkel kell elősegíteni, hogy egyrészt a munkaadók a jelenleginél nagyobb szerepet vállaljanak dolgozóik sportoltatásában, másrészt a szponzorálás és a mecenatúra vonzóbbá váljon, ne csak az élsportnak juttasson forrásokat, továbbá a lakosság is többet költjön a sportra saját egészségének megőrzése, aktív szórakozásának biztosítása érdekében (kommunikációval, illetve közvetett ösztönzőkkel). Szintén ösztönző célzattal szükséges létrehozni egy elismerő díjat a szponzorok és mecenások megbecsülésére, erkölcsi jutalmazására.
- A sport önfenntartó képessége jelentősen növelhető, a profitorientált működés felé tolható, amennyiben az más üzleti (kereskedelmi, szolgáltatási) tevékenységhez kapcsoltnak jelenik meg.

Hatékonyabb felhasználás

Az állami pénzek új elosztási rendszerében több pénz jusson el közvetlenül a sportolókhoz, a sportegyesületekhez. A köztestületek és a szövetségek finanszírozási rendszerének átalakítása szükséges. A jelenlegi automatikus finanszírozásban részesülő sportszövetségek körét, valamint a támogatási automatizmus arányát csökkenteni szükséges, miközben nagyobb hangsúlyt kell kapjon a szakmai programok finanszírozása. Lehetőséget kell teremteni minden szövetség, köztestület, egyesület számára, hogy kidolgozott programjaikra állami forráshoz juthassanak. A köztestületeknek az állami feladataik ellátásához szükséges támogatást biztosítani.

- A köztestületeknek és a szövetségeknek a jelenleginél nagyobb arányban kell hozzájárulniuk saját tevékenységük költségeinek fedezéséhez, valamint csökkenteniük kell adminisztrációs működési költségeik arányát. Az ezen intézmények működési támogatásának csökkentésével felszabaduló pénz nem kerülhet ki a sportfinanszírozásból, azt közvetlen az egyesületek, műhelyek és klubok kaphatják.
- Az egyesületek a sport legfontosabb színtereit képezik, támogatásuk szakmai szervezetek ajánlásai alapján az állami sportirányítás által kerül kifizetésre.
- A rekreációs sportra fordítandó támogatások elosztásának esetében a programfinanszírozás kerülhet előtérbe a szervezetek általános működtetésével szemben. A forrásokat a résztvevők minél közvetlenebb támogatására kell fordítani a költséghatékonyság szem előtt tartásával. A szervezetek pályázati rendszeren keresztül juthatnának támogatáshoz, továbbá a létesítményt működtető önkormányzatokat, iskolákat céltámogatással lehetne ösztönözni tornatermek és uszodák megnyitására a rekreációs sport számára.

- Ebben az új rendszerben megnő a tagdíj jelentősége, mellyel a tagok az ő érdekeiket képviselő, a számukra szervezőmunkát végző és egyéb szolgáltató tevékenységet nyújtó szervezeteket támogatják.
- A szakmai programok megvalósítása érdekében szélesíteni kell a pályázatra jogosultak körét, egyszerűsíteni a pályázatok rendszerét, szigorítani ellenőrzését. A nyertesek meghatározásakor szükséges kikérni a szakértői véleményeken túl a helyi viszonyokat leginkább ismerő önkormányzatok ajánlásait is.

4. A szaktudás fejlesztésére vonatkozó koncepció

Elsődleges szempont a pragmatikus hozzáállás keretében a nemzetközi kutatások nagyobb mértékű hasznosítása, kiegészítve a releváns hazai eredményekkel. Nagyobb hangsúlyt szükséges tehát fordítani az információáramlás elősegítésére. A fejlesztés másik iránya a hazai szakemberek ösztönzése nemzetközi tapasztalatok megszerzésére. Segíteni kell külföldi tanulmányutakon való részvételüket. Újra kell gondolni a hazai sporttudományos kutatás rendszerét, gyakorlat-orientáltabbá kell tenni a tudományos műhelyek tevékenységét.

Képzés, továbbképzés

A magyar sport társadalmi funkciója betöltésének egyik legfontosabb záloga a korszerű, jól szervezett iskolai testnevelés és diáksport. Nagy figyelmet kell fordítani tehát a szakpedagógus-képzés korszerűsítésére, a gyakorló testnevelő tanárok, továbbá a tanítók és az óvodapedagógusok szakmai-módszertani felkészültségének folyamatos gazdagítására, illetve megújítására. Pályázati úton támogatni kell azon kezdeményezéseket, mely a testnevelés tantárgy megújítását segítik elő. Az ismeretanyag fejlesztésének irányai az új mozgásformák és azok tanítási módszertana, az inkluzív oktatás módszertana (elősegítve a fogyatékos személyek integrációját), illetve az elméleti tudás beépülése lennének. Ebben a folyamatban az irányok meghatározásakor kapjon nagyobb hangsúlyt a fiatalok körében egyre népszerűbb új mozgásformák oktatásával kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása.

A sportszakember-képzés és -továbbképzés (sportoktató, sportedző, szakedző, sportmenedzser, sportvezető) esetében elsősorban tartalmi-módszertani megújítására van szükség, a hazai és nemzetközi tudományos kutatások eredményeinek átvételére és elterjesztésére kell helyezni a hangsúlyt. Az edző-továbbképzésben kiemelkedő fontosságú egyrészt az edzők folyamatos képzése, tudásának állandó modernizálása, melynek felelősei a felsőoktatási intézmények, szakmai felügyelői az adott sportágak gazdái, a sportági szövetségek, másrészt szintén a szövetségek a felelősei az edzők gyakorlati képzésének és továbbképzésének, melynek során a fiatalok gyakorlott edzők mellett tanulhatnak.

Intézményesíteni és rendszeressé kell tenni a gyakorló sportszakemberek továbbképzését. Ehhez biztosítani kell a jogszabályi háttérrel. A továbbképzések tartalmának meghatározásában és a résztvevők biztosításában támaszkodni kell a képző intézmények, továbbá az országos sportági (szak-) szövetségek felelős együttműködésére.

Összhangban a sportélet differenciálódásával, illetve az ezzel együtt járó társadalmi igényekkel, újabb szakképesítésekre van szükség. Az ehhez szükséges dokumentumok kidolgozásával, illetőleg a szakképesítések Országos Képzési Jegyzékbe (OKJ) történő felvételével bővíteni kell az állam által elismert szakképesítések körét. Elsősorban a rohamosan fejlődő rekreációs sport piaca (testépítés-fitness, aerobic, wellnes,

küzdősportok, extrém sportok stb.) szakemberigényeinek biztosítására kell helyezni a hangsúlyt. A szakképzés minőségbiztosításának egységessége érdekében az iskolarendszeren kívüli képzés esetében a vizsgáztatási és vizsgaszervezési jog feltételeinek szigorítása szükséges.

Elengedhetetlen az oktatás és a képzés átfogó megújítása: innovatív, tanulást segítő technológiák, módszerek és eszközök kifejlesztése, a hatékony tudásmegosztást lehetővé tevő képzési struktúra kidolgozása, a képzési tartalom mielőbbi korszerűsítése. Tekintettel az EU tagországok többségének gyakorlatára, valamint a hazai szakképzés és felnőttképzés fejlesztési irányaira, a sportszakemberképzés struktúráját oly módon kell korszerűsíteni, hogy szakképesítések – a modularitást is figyelembe véve – tartalmilag egymásra épülhessenek.

A magyar sportnak szüksége van egy erős sportoktatással foglalkozó intézményhálózatra, melynek legerősebb elemeként jöjjön létre a sportszakemberképzés, -továbbképzés és sporttudomány multidiszciplináris központja. Szükség van az MTE önállóságára, valamint az OSEI szakmai és infrastrukturális hátterére.

A rendszer minőségbiztosítása céljából megvizsgálandók egy sportszakember-kamara létrehozásának feltételei.

Sporttudomány

A sporttudománnyal kapcsolatos tevékenységek hatékonysága javítható, amennyiben a kutatások összehangoltan, koordináltan, egy határozott stratégia mentén folynak. Szükség van tehát egyrészt a szakma részéről egy modern, a gyakorlat számára alkalmazható, a sportszakma valós igényeinek megfelelő, pragmatikus segítséget nyújtó Sporttudományi Stratégiára, másrészt a sporttudomány önálló tudományágként történő teljes értékű elismertetésére.

Kiemelt szempont a nemzetközi kutatások hasznosítása, a nemzetközi eredmények minél tökéletesebb és innovatívabb alkalmazása. Célszerű, a gyakorlati hasznosítást szolgáló, a nemzetközi publikációk közérthető magyar nyelvű megjelenésének támogatása, valamint a hazai tudományos kutatások nemzetközi megjelentetésének elősegítése.

A hazai kutatások releváns minőségi fejlesztésekor az állami támogatásokat olyan kutatásokra kell összpontosítani, melyeknek legszélesebb gyakorlati hasznosítási lehetősége van. Az állami támogatások odaítélésekor tehát erre figyelemmel kell lenni, jóvá kell hagyni az adott kutatás témáját. Célszerű az erőforrásokat az átfogó, több területet és témát összefüggéseiben feldolgozó, gyakorlati alkalmazást széles körben lehetővé tevő kutatások támogatására koncentrálni, az elaprózott, kevés társadalmi relevanciával bíró kutatások helyett.

A széles körben hasznosítható tudományos kutatások eszköz-ellátottságát célszerű pályázatok útján elősegíteni. A sportirányítás döntéshozó funkciójának tudományos alapon történő megerősítése érdekében ösztönözni kell az ez irányú kutatásokat.

Sportegészségügy

A sportegészségügy, ezen belül a sportorvoslás a fizikai aktivitás és sport tudományos és gyakorló orvosi vonatkozásait jelenti. A sportegészségügy egyik meghatározó feladata a rendszeresen, magas szintű fizikai aktivitást végző versenysportolók, ezen belül az élsportolók kiemelt ellátása, gondozása. Másik kiemelt feladata multidiszciplináris, illetve specifikus jellegéből fakad. Multidiszciplináris, mivel integrálja mindazon területeit az orvostudománynak, ahol a testmozgás mint a terápia és a rehabilitáció eszköze felhasználható. Így – bár kis szakma – rendkívül széles területét öleli fel az orvoslásnak. Ugyanakkor specifikus, mivel a megfelelően irányított, tervezett, egyénre szabott edzésprogram képezi a gyógyítás illetve a rehabilitáció alapját. Mindezen túlmenően – figyelembe véve a rendszeres fizikai aktivitás tudományosan bizonyított szerepét az egészség megőrzésében és a betegségek megelőzésében – a sportorvoslás (sportorvos) kiemelt szerepet játszik egy átfogó nemzeti egészségfejlesztő program megvalósításában. Annak ellenére, hogy a sportorvoslás a preventív medicina egyik legfontosabb gyakorló ága a sportorvoslás presztízse és anyagi elismerése messze elmarad hazai és nemzetközi súlyától. Mindezzel kapcsolatos feladatok:

- Az országos sportegészségügyi hálózat és központi intézetének növekvő igény szerinti bővítése, technológiai fejlesztése, a rendszeres rekreációs sporttevékenységet végzők, illetve a sportolást elkezdni szándékozók számára nyújtható szolgáltatásokkal történő bővítésének támogatása.
- A szakmai színvonal további fejlesztése, mely elsősorban centralizált szervezési és irányítási rendszerben lehetséges. Az elmúlt évben megkezdődött a regionális centrumok létrehozása, melyek folyamatos működtetése forrásra vár.
- A sportegészségügy nemcsak az élsport háttérének ellátásában kap egyre nagyobb szerepet, hanem az egészséges életmód elterjesztéséhez szükséges szakorvosi háttér biztosítása éppúgy feladata, mint a különböző népbetegségek rendszeres fizikai aktivitás alkalmazásával történő gyógyítása is, valamint az is, hogy bármely szintű sporttevékenység kapcsán biztosítsa az egészségügyi szempontok érvényesítését.
- A sportegészségügy további feladatai közé tartozik, hogy bármilyen szinten végzett sporttevékenység kapcsán biztosítsa az egészségügyi szempontok érvényesítését, tehát segítsen abban, hogy semmilyen sporttevékenység végzése ne okozhasson egészségkárosodást.

Sportinformációs rendszer

Egy felhasználóbarát központi elektronikus platform – Nemzeti Sportinformációs Rendszer – létrehozása és működtetése, mely alkalmas döntéselőkészítésre, ellenőrzésre, az adatszolgáltatók saját adatainak kezelésére, egy nyilvános, Interneten elérhető adatbázis létrehozására, valamint a pályázatás központi, elektronikus kezelésére. Ehhez – a jogszabályi háttér (garanciális adatvédelmi, adatkezeléssel összefüggő rendelkezések) kialakítása mellett, – ellenőrizhető adatgyűjtés egységesítése, informatikai háttérnek megteremtése szükséges.

5. Kommunikáció

A kommunikációban integrált, közös és egységes tartalom megjelenítése szükséges a kormányzati szervek részéről, (pl. egészséges ember, közösség megjelenítése).

A szakmai kommunikáció érvényre juttatása szisztematikus, egymásra épülő, célzott, hatékony kampánysorozatok keretében, proaktív kommunikációval kell megvalósuljon. A közönségkapcsolatok javítása, valamint a szponzoráció elősegítése érdekében kulcskérdés a média pozitív hozzáállása a sporthoz. Ezért szükséges a sportszféra és a média szereplői között kialakítandó jó kapcsolat. Az egészségtudatot, a sport iránti igény felkeltését, a cselekvésre ösztönzést tudatos kommunikációval kell serkenteni, támogatni.

6. Hazai rendezésű világversenyek és események

A jelentős nagyságrendű fejlesztéseket és széleskörű, aktív állami részvételt igénylő, nagy társadalmi-gazdasági hatásokkal bíró ún. mega-rendezvények (mint például az olimpia és paralimpia, a labdarúgó EB, egyéb társadalmi jelentőségű események) támogatása nem csupán sportpolitikai, hanem összkormányzati, társadalmi döntést igényel, így a Nemzeti Sportstratégia részletesen nem foglalkozik ezekkel a rendezvényekkel. Célszerű azonban ezen események megrendezésének gazdasági, társadalmi, sportszakmai feltételeinek alakulását folyamatosan nyomon követni, illetve a fejlesztések tervezésekor az esetleges rendezési lehetőségek vonzatait szem előtt tartani.

A hazai rendezésű világversenyek és események állami támogatása mögött tudatos koncepció kell megjelenjen. A támogatott világversenyek rendezésének tekintetében alapelv legyen, hogy olyan sportágak rendezvényei kapjanak elsősorban állami támogatást, amely sportágak a kiemelt jelentőségű versenysportágak közé tartoznak, biztosított lesz a létesítmények utóhasznosítása, illetve a rendezés kiemelkedően pozitív hatással lesz mind a társadalom számára, mind az adott sportág fejlődésére.

Kiemelt állami feladatok a sport feltételrendszerének fejlesztésére vonatkozóan:

- **A sportot és a sportolást ösztönző gazdasági és jogi környezet megteremtése, a stratégiával összhangban lévő sporttörvény megalkotása.**
- **Racionális és hatékony létesítményfejlesztési politika megvalósítása.**
- **Egyszerűsített szervezeti struktúra kialakításának támogatása.**
- **Kiszámítható, átlátható és ellenőrizhető finanszírozási rendszer kialakítása.**

- **Forrásbevonás lehetősége céljából EU pályázatfigyelés és információtovábbítás a sportszféra számára.**
- **A szakemberképzési rendszer reformjának támogatása.**
- **A társadalom és a gyakorlat számára releváns, széles alkalmazhatóságot lehetővé tevő kutatások támogatása egy sporttudományi stratégia alapján.**
- **Működő, felhasználóbarát Nemzeti Sportinformációs Rendszer megalkotása.**
- **Következetes, koncepcionális kommunikáció megvalósítása.**
- **Világversenyek és rendezésének támogatása racionális döntéshozatallal.**

III. PARADIGMAVÁLTÁS

A sport és sportolás előnyeiből elsősorban az egyén profitál, ezért fontos az egyén szerepvállalása, teherviselése. Ugyanakkor, vitathatatlanok a sport olyan társadalmi-gazdasági hatásai, melyek szükségessé teszik az állami szerepvállalást.

A sport tehát eszköz a társadalompolitika számos célkitűzésének eléréséhez. Az állam feladata jelenleg a feltételek megteremtése annak érdekében, hogy a sport érvényesíteni tudja mindezen funkcióit. A későbbiekben azonban az állami beavatkozást a piaci tökéletlenségek korrekciója igényli majd.

A sport fejlődésének feltétele a paradigmaváltás mind a sportirányítás, mind a szféra részéről. Alapjait képezi a kormányzaton belüli hatékonyabb együttműködés, a sportszféra összefogása, együttes fellépése, érdekképviselése, az állami ösztönző rendszer megváltozása, a finanszírozási modellváltás, innovatív jelleg kialakítása, a létesítményhelyzet minőségi javítása, az irányítás elmozdulása a modern sportmenedzselés irányába, valamint a szakemberképzés minőségének változása.

Az állam feladata nemcsak a költségvetésben rendelkezésre álló források elosztása. A sport rendszerének elemzése alapján, illetve az elérendő célokat figyelembe véve a fentebb meghatározott legfontosabb területeken kell meghatározó szerepet játszania az államnak.

INDOKOLÁS

a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló országgyűlési határozati javaslatához

A magyar sportban egyértelműen megfogalmazódott az igény, miszerint egy átfogó, a sport minden területét felölelő, hosszú távú fejlesztési dokumentum, stratégiai anyag készüljön, amely szakmai és társadalmi viták sora után egyértelmű irányt ad az állam és a szféra szereplőinek a sporttal kapcsolatos tevékenységek kiszámítható, tervezhető szervezéséhez. A sportstratégia tervezésekor alapkövetelmény volt a széleskörű, előzetes szakmai és társadalmi véleménygyűjtés és vita.

A Nemzeti Sportstratégia egyértelmű, kiszámítható iránymutatást nyújt az állam és a társadalom értelmzett sportszféra szereplőinek a sporttal kapcsolatos tevékenységek szervezéséhez. Komplex megoldást vázol fel a sporttal kapcsolatosan definiált közfeladatok megvalósításának módjára, így például az állam hogyan segíti elő az egészséges életmód és a szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtését, hogyan vesz részt a versenysport, az utánpótlás-nevelés, az iskolai és diáksport, a főiskolai-egyetemi sport, a szabadidősport és a fogyatékos személyek sportja finanszírozásában, hogyan ösztönzi a sportpiac kialakulását és működését.

A hazai sport helyzetének elemzése, a sporttársadalom és a sportirányítás jövőképe, valamint az állami feladatvállalás újragondolása alapján részletezi a sportpolitika hosszú távú társadalmi céljait, az ezek megvalósításához teljesítendő operatív célokat a sport egyes területein, valamint az ezek eléréséhez vezető lépéseket.

Megfogalmazott célkitűzés, hogy hazánk a sportnemzet státuszát megőrizve sportoló nemzetként is váljon a nemzetközi szinten kiemelkedő élsport megőrzése mellett a társadalom jóval szélesebb rétegeit kell bevonni a sportba, annak érdekében, hogy a társadalom ki tudja aknázni a sportolás nyújtotta előnyöket, és így a testedzés a hétköznapiak természetes részévé, és a szabadidő eltöltésének tartalmas formájává váljon. A sportolás kiemelkedően hozzájárul a népesség mentális és fizikai egészségi állapotának javításához, és sajátos funkciói révén eszköz az egészséges társadalom megteremtéséhez, a közösségi kapcsolatok fejlesztéséhez, a népesség gazdasági aktivitásának előmozdításához, az esélyegyenlőséghez, a nemzeti értékek, és az önbecsülés erősítéséhez. A versenysport sikerességével, különösen olimpiai eredményességének fenntartásával erősödik a nemzeti önbecsülés, példaképeket állít a társadalom elé, valamint igényes szórakozási lehetőséget nyújt. Mindemellett a sportpiac működéséhez szükséges mechanizmusok szisztematikus felépítése is kiemelt célkitűzés.

A Nemzeti Sportstratégia megvalósítása várhatóan jelentősen hozzájárul a gazdaság versenyképességének növeléséhez: Ahogy azt az ENSZ égisze alatt a sportért felelős miniszterek konferenciája is megállapította, a fizikai aktivitásba fektetett 1 dollár 3,2 dolláros megtakarítást jelent az egészségügyi kiadások terén. Javul a munkaerő

foglalkoztathatósága, valamint az „emberi tőke” minősége: életvezetési és problémamegoldó képesség javulása, tanulási és koncentrációs, valamint munkabíró képesség javulásának köszönhetően produktivitás növekedése, csökken a betegszabadságon töltött napok száma, így társadalombiztosítási megtakarításhoz is vezet. A finanszírozásra vonatkozó koncepcióban pedig megjelennek a többletforrás-bevonás lehetőségének módjain túl, a jelenlegi források hatékonyabb felhasználására vonatkozó szakmai elképzelések. A stratégiában megfogalmazott átlátható, hatékony, ellenőrizhető finanszírozási rendszer egyrészt megteremti a forrásbevonás bővítésének lehetőségét a magánszféra élénkítésével, illetve európai uniós forrásokból, valamint hatékonyabb forrásfelhasználást biztosít.

Egyéb közvetett gazdasági hatások is mutatkoznak, pl. a kereslet ösztönzésével serkenti a kínálatot, a vállalkozásokat, vagy az egészségbiztosítási pénztárak forgalma is bővíülhet. Mindez közvetve állami bevételeket is generál.

Kiemelt állami feladatok összefoglalása:

Az iskolai testnevelés és diáksport stratégiai céljainak megvalósítására a kiemelt állami feladatok: az infrastrukturális feltételek megteremtésének támogatása, a mindennapos elegendő testedzés megvalósítása a heti kétszeri délutáni sportfoglalkozások pályázatok útján történő támogatásával a valódi résztvevő létszám alapján, lépcsőzetes bevezetésben, a testnevelés tantárgy tartalmi és tematikai megreformálásának támogatása, a szakemberképzés modernizálásának ösztönzése, valamint a diákolimpia megújulásának támogatása.

A rekreációs célú sport területén kitűzött célok elérése érdekében kiemelt állami feladatok: katalizátor szerep a folyamatok beindításához, a keresletnövelés támogatása indirekt gazdasági ösztönzőkkel, a szemléletváltás ösztönzése direkt és indirekt kommunikációs eszközökkel, a minőségbiztosítások rendszerének kidolgozása, az infrastrukturális feltételek megteremtésének támogatása.

A versenysport területén kiemelt állami feladat: a kiszámítható és tervezhető támogatási rendhez elengedhetetlen sportágfejlesztési tervek elkészíttetése, célzott sportágtámogatás társadalmilag mérhető, objektív értékek alapján, az infrastrukturális feltételek megteremtése, az egységes utánpótlás-nevelési rendszer működtetése, összhangban a versenysport céljaival, példaképek állítása a tisztességes munka és a tiszta eszközökkel elért eredmények jutalmazásával.

Kiemelt állami feladatok a sport feltételrendszerének fejlesztésére vonatkozóan: sportot és sportolást ösztönző gazdasági és jogi környezet megteremtése, a stratégiával összhangban lévő sporttörvény megalkotása. Racionális és hatékony létesítményfejlesztési politika megvalósítása. Egyszerűsített szervezeti struktúra kialakításának támogatása. Kiszámítható, átlátható és ellenőrizhető finanszírozási rendszer kialakítása. Forrásbevonás lehetősége céljából EU pályázatfigyelés és információtovábbítás a sportszféra számára. A szakemberképzési rendszer reformjának támogatása. A társadalom és a gyakorlat számára releváns, széles alkalmazhatóságot

lehetővé tevő kutatások támogatása egy sporttudományi stratégia alapján. Működő, felhasználóbarát Nemzeti Sportinformációs Rendszer megalkotása. Következetes, koncepcionális kommunikáció megvalósítása. Világversenyek és rendezésének támogatása racionális döntéshozatallal.

A hosszú távú stratégiai terv – melynek során tekintettel kell lenni az Európai Unió tervezési fázisára – elsősorban a kiszámíthatóságot szolgálja. Elérendő tehát a sportpolitika kialakításában a nemzeti egység, kormány és ellenzéke együttműködése, kormányzati cikluson túlmutató stratégia kialakításával.